

ODBOROVÝ ZVÄZ
PRACOVNÍKOV ŠKOLSTVA
A VEDY NA SLOVENSKU

Aktuality Zväzu

Ročník XXXI. ~ Číslo III – IV

December 2022

ISSN 1338 – 7960

Úvodné rokovanie s novým
ministrom školstva

Rokovali sme so zástupcami
Európskej komisie

Nová vyhláška o základnej škole

EXOD 2022 – 69. ročník sme
úspešne ukončili

Vzdelávanie žiakov z Ukrajiny
v školách SR

P. F.
2023

10. – 11. február 2023
16. ročník lyžiarskych pretekov
O POHÁR PREDSEDU

DOLINKY – ŽIAR

OBROVSKÝ SLALOM
a SNOUBORD

Príhovor predsedu

Vážené kolegyně,
vážení kolegovia,

záver občianskeho roka je už tradične v znamení schvaľovania zákona o štátnom rozpočte. V štátnom rozpočte je zarátané zvýšenie plátov všetkých zamestnancov školstva od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023, ale aj financovanie prevádzok všetkých typov škôl a školských zariadení, na ktoré sa štátny rozpočet vzťahuje.

Ostáva otázka, bude to stačiť? Nežiaduca inflácia spôsobuje enormný rast cien tovarov a služieb. Ceny energií a tepla zdraželi ako nikdy predtým. Vzdelávanie a výchova však musia pokračovať. Vláda sa má postarať, aby nedošlo k energetickému kolapsu v školstve.

V súvislosti s energetickou krízou sa v roku 2023 bude osobitne rozpočtovať rezerva na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií v objeme 3,4 miliardy eur. V tejto sume majú byť zahrnuté aj kompenzácie pre školstvo.

Rozdelenie objemu finančných prostriedkov na platy pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov schválených v štátnom rozpočte pre regionálne školstvo je v kompetencii zriaďovateľa. Ich objem v prenesenom výkone je viac ako 2,1 miliardy eur.

V rámci originálnych kompetencií budú mestá a obce rozpočtovať výdavky aj pre MŠ, ZUŠ, ŠKD, CVČ či školské jedálne z plánovaného objemu, ktorý je viac ako 2,6 miliardy eur. Vyššie územné celky plnia zriaďovateľskú funkciu k financovaniu stredných škôl, ako aj rozpočtujú výdavky na financovanie chodu školských zariadení a stredoškolských internátov z plánovaného objemu podielových daní viac ako 1,1 miliardy eur.

Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl vychádzajú z transferu rozpísaného v kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 575 miliónov eur.

Tieto údaje sa vzťahujú k platom zamestnancov školstva. Vieme, že politici a odborníci majú na štátny rozpočet rozdielne názory. Našou úlohou je, aby sa to, čo sme dosiahli v Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2023, dostalo k zamestnancom školstva.

Ďakujem vám všetkých za prácu, ktorú ste vykonali v prospech odborov a školstva, a prajem vám nádherné Vianoce a všetko dobré v novom roku 2023.

Ing. Pavel Ondek,
predseda zväzu

*Spokojné prežitie vianočných sviatkov
a v novom roku veľa šťastia, zdravia, osobných
i pracovných úspechov vám želá*

*redakcia časopisu
Aktuality zväzu*

Obsah

Z činnosti zväzu

Úvodné rokovanie s novým ministrom školstva	3
Ciele a program Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku na rok 2023	4
Nová vyhláška o základnej škole	5
Rokovali sme so zástupcami Európskej komisie	7
Stretnutie Komisie mladých	8

Z činnosti združení

Poznaním k odbornosti	9
Znovu na nás nezabudli!	10
Rozšírené zasadnutie KR ZO OZŠ v Trenčíne	11
Poďakovanie dlhoročnej členke OZŠ	11
Budúcnosť je v nás	12
Viac ako dvadsaťročná tradícia žije	13
Stredoslováci sa vzdelávali a rokovali	14
Plénum Združenia VŠaPRO v Kežmarských Žľaboch	15
Bowlingový turnaj o putovný Pohár predsedu Združenia VŠaPRO	16

Rokovania, konferencie, pléna

Zúčastnili sme sa na rokovaní výboru ETUCE	18
Tréning na tému boj proti násiliu a obťažovaniu na pracovisku	19

Nové právne predpisy

Najdôležitejšie zmeny v Zákonníku práce od 1. novembra 2022	20
---	----

Môj názor na vec

EXOD 2022 – 69. ročník sme úspešne ukončili	22
---	----

Zamestnanosť a platy v školstve

Stupnica platových taríf pedagogických zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023	24
Stupnica platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023	25
Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023	26
Osobitná stupnica platových taríf učiteľov VŠ a výskumných a vývojových zamestnancov od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023	27
Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023	28
Osobitná stupnica platových taríf učiteľov VŠ a výskumných a vývojových zamestnancov od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023	29

Odborné recenzované príspevky

Vzdelávanie žiakov z Ukrajiny v školách SR	30
--	----

Úvodné rokovanie s novým ministrom školstva

Dňa 12. októbra 2022 sa vedenie Odborového zväzu školstva stretlo na prvom rokovaní s novým ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR Jánom Horeckým. Odborový zväz školstva zastupoval predseda Pavel Ondek, podpredsedníčka Ingrid Gamčíková, podpredseda Miroslav Habán a vedúci úradu zväzu Juraj Stodolovský. Za ministerstvo bola prítomná aj generálna riaditeľka kancelárie ministra Jana Lysáková, generálna riaditeľka sekcie rozpočtu Lucia Zemanová a riaditeľ odboru komunikácie a marketingu Tomáš Kostelník.

Minister školstva reagoval, že si uvedomuje svoju neľahkú úlohu a náročnú situáciu, v ktorej sa slovenské školstvo nachádza. Uviedol, že jeho prioritou je zvyšovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu a atraktivity učiteľského povolania. Jedným z nástrojov na dosiahnutie tohto cieľa je aj zmena normatívneho financovania, prostredníctvom ktorej by do školstva mohlo smerovať viac finančných prostriedkov. Aktuálne podľa jeho slov ministerstvo pracuje na dofinancovaní normatívnych nákladov, čím by sa mali pokryť zvýšené prevádzkové náklady, ale aj investičný dlh na zariadení a vybavení škôl.

Zdôraznil, že je pre neho prioritou, aby napriek vysokým cenám energií mohla prevádzka škôl fungovať bez výraznejších obmedzení. Schválené dofinancovanie roku 2022 na úrovni 30 mil. eur pre regionálne školstvo a 17 mil. eur pre vysoké školy vraj nie je konečné a zvýšené náklady sa budú priebežne monitorovať. V súvislosti s vysokým školami ubezpečil, že nebude pokračovať v znižovaní ich rozpočtov a má za cieľ zmeniť metódu nápočtu, ktorá bude viac zohľadňovať plán výkonov a revíziu výdavkov. Pozornosť tiež upriamil na Plán obnovy a odolnosti SR, ktorý je príležitosťou na zlepšenie slovenskej ekonomiky. Podpredsedníčka zväzu a predsedníčka Združenia základného školstva Ingrid Gamčíková otvorila tému nejednotného financovania osobných nákladov v regionálnom školstve a problémy, ktoré pravidelne majú mestá a obce pri zvyšovaní platov zamestnancov školstva v rámci svojich originálnych kompetencií. Riešením je zjednotenie financovania osobných nákladov všetkých zamestnancov školstva pod ministerstvo školstva, na čo zväz upozorňoval už v petícii z roku 2016. Zdôraznila nedostatok pedagogických zamestnancov napriek zvyšujúcim sa úlohám, ktoré školám legislatíva ukladá. Upozornila tiež na alarmujúci hrozivci nedostatok pedagogických zamestnancov v najbližších rokoch z dôvodu nízkeho počtu absolventov pedagogických fakúlt najmä v prírodovedných odboroch. Požiadala ministra o dočasné riešenie, aby na nevyhnutný čas bolo možné opakovane predlžovať pracovné zmluvy zamestnancom, ktorí

Predseda zväzu Pavel Ondek na úvod zablagoželal pánovi Horeckému k vymenovaniu do funkcie a poprial veľa úspechov. Následne ministra informoval o aktivitách a poslaní zväzu a predstavil najdôležitejšie témy, ktorým sa aktuálne venujeme. Zdôraznil, že odborový zväz je spoľahlivý sociálny partner a má záujem naďalej spolupracovať s ministerstvom na tvorbe novej legislatívy. Prvoradou témou je návrh štátneho rozpočtu na rok 2023 v oblasti školstva. Pavel Ondek zdôraznil, že je nevyhnutné, aby rozpočet zohľadňoval dohodnutú valorizáciu tarifných plátov všetkých zamestnancov školstva na základe podpísanej KZVS na rok 2023 a tiež zvýšené náklady na elektrickú energiu, ktoré spôsobujú problémy s prevádzkou škôl a školských zariadení. Zároveň požiadal ministra, aby dohliadol, že valorizácia tarifných plátov nebude na úkor krátenia nadtarifných zložiek platu. Predseda zväzu tiež upozornil na pretrvávajúci nesúlad začiatku tarifnej tabuľky zamestnancov vo verejnej správe (nepedagogických zamestnancov) s úrovňou minimálnej mzdy.

tičný dlh na zariadení a vybavení škôl. Podpredsedníčka zväzu a predsedníčka Združenia základného školstva Ingrid Gamčíková otvorila tému nejednotného financovania osobných nákladov v regionálnom školstve a problémy, ktoré pravidelne majú mestá a obce pri zvyšovaní platov zamestnancov školstva v rámci svojich originálnych kompetencií. Riešením je zjednotenie financovania osobných nákladov všetkých

dosiahli vek 65 rokov. Dotkla sa aj otázky individuálneho profesijného rozvoja so zameraním na vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov. Podpredseda zväzu a predseda Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií Miroslav Habán upozornil na pokračujúci pokles rozpočtov verejných vysokých škôl, čo spôsobuje prepúšťanie zamestnancov a ohrozuje úroveň a samotný chod vysokých škôl. Pripomenul, že reformu nie je možné realizovať bez dostatočného finančného krytia. Zdôraznil, že veda a výskum sú na Slovensku dlhodobo finančne poddimenzované, čo bráni rozvoju technologických inovácií na vysokých školách a ich prirodzenej spolupráci s výrobnou sférou. Na záver sa predseda zväzu a minister školstva zhodli na potrebe pravidelných stretnutí a spolupráce pri presadzovaní novej legislatívy v prospech zamestnancov školstva.

Text a foto:
Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu

Ciele a program Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku na rok 2023

vychádzajú z Cieľov a programu zväzu na roky 2022 – 2026 schválených VIII. zjazdom zväzu

I

Pracovná, mzdová, sociálna, profesijná oblasť a oblasť BOZP

V tejto oblasti bude zväz najmä:

- a) udržiavať zamestnanosť formou pomoci členom zväzu na všetkých školách a v školských zariadeniach,
- b) naďalej presadzovať prechod financovania osobných nákladov všetkých zamestnancov školstva pod prenesený výkon štátnej správy,
- c) presadzovať výšku funkčných platov vychádzajúcich zo zvýšenia platov na základe KZVS tak, aby nedošlo k zníženiu nadtarifných zložiek platu (najmä osobných príplatkov),
- d) postupne zvyšovať členskú základňu s akcentom na získavanie mladých zamestnancov školstva,
- e) organizovať stretnutia s mladými zamestnancami školstva (odborármi aj neodborármi) v spolupráci s regionálnymi funkcionármi,
- f) naďalej poskytovať tradičné služby členom predovšetkým vo forme bezplatného právneho poradenstva, informovanosti o zmenách legislatívy, zvýhodnených rekreačných pobytov, podporného fondu a bezúročných pôžičiek,
- g) rozvíjať ponuku exkurzno-vzdelávacích pobytov EXOD pre odborárov a ich rodinných príslušníkov,
- h) poskytovať zvýhodnené podmienky na využívanie benefitov pre členov zväzu,
- i) spolupracovať s KOZ SR pri zabezpečovaní čo najpriaznivejších podmienok pre zamestnancov pri odchode do dôchodku,
- j) naďalej presadzovať zmenu pracovných pomerov učiteľov vysokých škôl z doby určitej na dobu neurčitú,
- k) spolupracovať s ministerstvom školstva pri zabezpečení väčšej ochrany zamestnancov školstva pred útokmi zo strany žiakov a rodičov,
- l) zabezpečovať vzdelávanie pedago-

gických a odborných zamestnancov s cieľom ich profesijného rozvoja s uplatňovaním výhodnejších podmienok pre odborárov,

- m) realizovať kontroly a poradenstvo v oblasti BOZP na základe schváleného plánu,
- n) pokračovať v spolupráci s MŠVVaŠ SR, MPSVaR SR, inšpektorátmi práce, so Slovenským národným strediskom pre ľudské práva a s ďalšími relevantnými sociálnymi partnermi,
- o) medializovať aktivity zväzu na národnej aj regionálnej úrovni s dôrazom na využívanie elektronických foriem komunikácie a sociálnych sietí.

II

Podpora kvality a rozvoja výchovno-vzdelávacieho procesu

V tejto oblasti bude zväz najmä:

- a) podporovať aktivity sociálnych partnerov pri zabezpečovaní kvality vzdelávania,
- b) podporovať zvyšovanie úrovne odborného vzdelávania rokovaniami so zástupcami ministerstva školstva (štátnym tajomníkom) prostredníctvom členstva v Rade vlády pre odborné vzdelávanie,
- c) v rámci zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave naďalej presadzovať aktualizčné zmeny obsahu vzdelávania a metód vyučovania pre skvalitnenie výchovy a vzdelávania v regionálnom školstve a štúdiu na vysokých školách,
- d) v prípade návrhov na privatizáciu a komercializáciu služieb v oblasti školstva prezentovať odmietavý postoj najmä pri rokovaniach s ministrom školstva.

III

Koordinácia pri presadzovaní prijatých cieľov na národnej a medzinárodnej úrovni

Zväz bude na národnej úrovni:

- a) presadzovať svoje požiadavky v koordinácii s KOZ SR, prostredníctvom Hospodárskej a sociálnej rady SR, kolektívneho vyjednávania, rokovaniami so štátnymi orgánmi, samosprávou, s profesijnými organizáciami a asociáciami vrátane uzatvárania dohôd o spolupráci,

na medzinárodnej úrovni:

- b) pokračovať v dobrej spolupráci s partnerskými organizáciami v rámci Education International (EI), Európskeho odborárskeho výboru pre vzdelávanie (ETUCE) a s blízkymi partnerskými školskými odborovými zväzmi v zahraničí (ČR, Poľsko, Maďarsko, Bulharsko, Ukrajina),
- c) presadzovať záujmy zamestnancov školstva prostredníctvom Európskeho sektorového sociálneho dialógu (ESSDE),
- d) prehlbovať nadštandardné vzťahy s ČMOS PŠ a VOS na ústrednej a regionálnej úrovni,
- e) zapájať sa do programov EÚ prostredníctvom projektov ETUCE s cieľom zvyšovania úrovne výchovy, vzdelávania a vedy a profesijného rozvoja zamestnancov školstva.

IV

Záver

Ciele a program zväzu na rok 2023 je otvorený dokument. Predsedníctvo zväzu môže v priebehu roka upravovať jednotlivé priority v reakcii na aktuálnu situáciu a požiadavky členov. Vyhodnotenie plnenia cieľov a programu zväzu bude rade zväzu predložené v roku 2024.

Nová vyhláška o základnej škole

Jeden z viacerých vykonávacích predpisov, no veľmi dôležitý pre základné školy je vyhláška o základnej škole, konkrétne VYHLÁŠKA č. 223/2022 Z. z. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o základnej škole.

Zrušená je vyhláška č. 320/2008 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky o základnej škole

Predmet úpravy novej vyhlášky o základnej škole

- organizácia základnej školy,
- výchovno-vzdelávacia činnosť v základnej škole vrátane integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a výchovno-vzdelávacia činnosť mimo nej,
- plnenie povinnej školskej dochádzky vrátane jej plnenia mimo územia Slovenskej republiky,
- hodnotenie žiakov základnej školy,
- bezpečnosť a ochrana zdravia žiakov základnej školy,
- externé testovanie žiakov základnej školy.

Kompetencie riaditeľa

V časti o organizácii základnej školy **sa upravujú kompetencie riaditeľa školy** a poradné orgány riaditeľa

- V základnej škole možno zriadiť funkciu zástupcu riaditeľa základnej školy. Ak funkcia zástupcu riaditeľa základnej školy nie je zriadená, riaditeľa základnej školy **zastupuje pedagogický zamestnanec písomne poverený riaditeľom.**
- **Pôvodné znenie** – Riaditeľ školy môže poveriť usmerňovaním výchovno-vzdelávacej činnosti školy svojho zástupcu.

Poradné orgány

Poradným orgánom riaditeľa, ktorý prerokúva pedagogicko-organizačné otázky výchovno-vzdelávacej činnosti, je pedagogická rada.

Členmi pedagogickej rady sú všetci pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci základnej školy.

Riaditeľ môže ako svoj poradný orgán, ktorý prerokúva pedagogicko-didaktické a organizačné otázky výchovno-vzdelávacej činnosti, zriadiť metodické združenie, predmetovú komisiu alebo koordinačný tím.

- Ak riaditeľ nezriadi MZ, PK, koordi-

načný tím, jeho poradným orgánom je pedagogická rada.

- **Členovia metodického združenia** sa organizujú podľa stupňa vzdelávania, na ktorom vykonávajú pracovnú činnosť.
- **Členovia predmetovej komisie** sa organizujú podľa vyučovacieho predmetu alebo skupiny príbuzných vyučovacích predmetov, ktoré vyučujú.
- **Členovia koordinačného tímu** sa organizujú podľa špecifickej témy, na ktorú sa vo svojej pracovnej činnosti zameriavajú.

Organizácia vyučovania

Začiatok školského vyučovania sa zmenil, ani podmienky, kto ho určuje a s kým prerokúva.

Čiže začiatok školského vyučovania určuje riaditeľ po prerokovaní pedagogickou radou a radou školy **najskôr o 7.00 hodine a najneskôr o 9.00 hodine.**

Rovnako bez zmien je i vyučovanie organizované v popoludňajších hodinách.

Rozvrh hodín

Rozvrh hodín je spracovaný v § 2.

Rozvrh hodín určuje riaditeľ po prerokovaní pedagogickou radou.

Rozvrh hodín sa zverejňuje v každej triede a na webovom sídle základnej školy, ak ho základná škola má zriadené.

Počas mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v základnej škole môže riaditeľ určiť rozvrh hodín aj bez prerokovania pedagogickou radou; rozvrh hodín sa zverejní na webovom sídle základnej školy, a ak ho základná škola nemá zriadené, zverejní sa na inom prístupnom mieste.

Vyučovacie hodiny

Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a vyučovacích predmetoch určuje učebný plán základnej školy.

Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy **vyučuje jednu hodinu týždenne,**

- možno do rozvrhu hodín zaradiť počas celého školského roka;

- len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka, alebo
- **formou výletov, exkurzií, projektov, seminárov, vyučovacích blokov alebo kurzov.**

Vyučovacia hodina trvá 45 minút okrem vyučovacej hodiny počas popoludňajšieho vyučovania, ktorá trvá 40 minút.

Vyučovacia hodina **môže** po prerokovaní pedagogickou radou **trvať aj menej alebo viac ako 45 minút.**

Trvanie vyučovacej hodiny a prepočet vyučovacieho času na 45-minútové vyučovacie hodiny sa uvádza v školskom vzdelávacom programe.

Prestávky

- Za každou vyučovacou hodinou nasleduje prestávka.
- Poradie a dĺžka prestávok sa určujú po prerokovaní pedagogickou radou.
- Veľká prestávka trvá 15 minút až 30 minút.
- Obedňajšia prestávka trvá najmenej 30 minút.
- Obedňajšia prestávka pre žiakov prvého ročníka a druhého ročníka sa začína najneskôr po piatej vyučovacej hodine.
- Obedňajšia prestávka pre žiakov tretieho ročníka až deviateho ročníka sa začína najneskôr po šiestej vyučovacej hodine.

Upozornenie na novú povinnosť!

Informácie zákonným zástupcom

- **Ak sa žiak ospravedlnene nezúčastní na výchovno-vzdelávacom procese, základná informácia o prebranom učive sa poskytuje zákonným zástupcom žiaka prostredníctvom elektronickej komunikácie alebo iným dohodnutým spôsobom.**

§ 2 ods. 9

Úpravy v školskom poriadku

Školský poriadok má upravovať:

- **Pravidlá správania žiaka vrátane pravidiel používania mobilných telefónov, pravidiel obliekania, pravidiel používania edukačných publikácií a pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia upravuje školský poriadok.**

Delenie tried

Náboženská výchova/etická výchova

- Na vyučovanie vyučovacích predmetov náboženská výchova a etická výchova sa trieda rozdeľuje na skupiny. Jedna skupina má najviac 20 žiakov. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rôznych ročníkov. Voľbu príslušného vyučovacieho predmetu nie je možné v priebehu školského roka zmeniť.

Delenie tried cudzí jazyk, technika, informatika

- Na vyučovanie vyučovacích predmetov **cudzí jazyk, informatika a technika** sa trieda rozdeľuje na skupiny, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 17. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka.

Delenie tried telesná výchova, športová výchova

- Na vyučovanie vyučovacieho predmetu **telesná a športová výchova** sa trieda rozdeľuje na skupiny na každej vyučovacej hodine, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 25 alebo **ak školský vzdelávací program určuje iné delenie**. Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka.
- Pre chlapcov a dievčatá možno vytvoriť **v súlade so školským vzdelávacím programom oddelené skupiny**.
- Ak sa vyučovací predmet telesná a športová výchova vyučuje v oddelených skupinách pre chlapcov a dievčatá a nie je možné vytvoriť v jednom ročníku skupinu s počtom najmenej 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov po sebe nasledujúcich ročníkov.

Delenie tried – novinka – slovenský jazyk a slovenská literatúra

- Na vyučovanie vyučovacieho predmetu **slovenský jazyk a slovenská literatúra**, ktorý sa vyučuje v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským, sa trieda rozdeľuje na skupiny na každej vyučovacej hodine, ak je v nej počet žiakov vyšší ako 17.
- Do jednej skupiny možno spájať žiakov viacerých tried jedného ročníka.

Podmienky delenia

- V odôvodnenom prípade uvedenom

v školskom vzdelávacom programe sa počet skupín a počet žiakov v skupine v predmetoch **náboženská výchova a etická výchova, cudzí jazyk, informatika** určuje podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok základnej školy, podľa charakteru činnosti žiakov a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany práce; počet žiakov v jednej skupine sa môže zvýšiť najviac o troch žiakov.

Plnenie povinnej školskej dochádzky

- Žiak, ktorý ukončí štvrtý ročník základnej školy, ktorá má len ročníky prvého stupňa, vrátane žiakov plniacich povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom, **pokračuje v plnení povinnej školskej dochádzky v základnej škole so všetkými ročníkmi v príslušnom školskom obvode**, ak zákonný zástupca nepožiadá o prestup žiaka do inej základnej školy.
- Riaditeľ školy v rozhodnutí o povolení vzdelávať sa v školách mimo územia SR (podľa § 23 školského zákona) uvádza aj názov základnej školy so všetkými ročníkmi v školskom obvode, v ktorom má žiak trvalý pobyt.

Zabezpečovanie výchovno-vzdelávacieho procesu – DOZOR

- Dozor nad bezpečnosťou a ochranou zdravia žiakov sa vykonáva podľa **rozvrhu dozorov, prerokovaného so zástupcami zamestnancov a pedagogickou radou** a zverejneného riaditeľom na mieste dostupnom všetkým zamestnancom a žiakom základnej školy.
- Dozor sa môže vykonávať aj jeho zabezpečením iným spôsobom upraveným **v školskom poriadku**.

Dozor sa vykonáva:

- **pred začiatkom** školského vyučovania,
- **počas prestávok** a všetkých činností organizovaných základnou školou,
- podľa potreby **aj po skončení školského vyučovania**.
- **Dozor** môže vykonávať učiteľ, pedagogický asistent a pri dopĺňaní základného úväzku vyučovaním výchovných predmetov alebo zastupovaní aj vychovávateľ.
- Ak základná škola nedokáže zabezpečiť vykonávanie dozoru týmito zamestnancami, dozor **môže vykonávať iný poučený zamestnanec základnej školy**, ktorý nie je pedago-

gickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom, a ak taký nie je, dozor môže vykonávať aj **školský špeciálny pedagóg, odborný zamestnanec alebo vychovávateľ**.

Iné súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu

- **Ak ide o súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu**, čiže výlety, exkurzie, jazykové kurzy, športový výcvik, pobyty žiakov v škole v prírode a ďalšie aktivity **v súlade so školským vzdelávacím programom** len s informovaným súhlasom zákonného zástupcu nepĺnoletého žiaka; ak ide o základnú školu bez právnej subjektivity, aj po dohode so zriaďovateľom, **základná škola zabezpečuje:**

Výlet alebo exkurziu

- **mimo sídla základnej školy** na území SR – **1 PZ najviac na 25 žiakov**,
- **mimo územia SR – 1 PZ najviac na 15 žiakov**,
- **jazykový kurz mimo územia SR – 1 PZ najviac na 15 žiakov**,
- **ďalšie aktivity v súlade so školským vzdelávacím programom**,
- **mimo sídla základnej školy** na území SR – **1 PZ najviac na 25 žiakov**,
- **mimo územia SR – 1 PZ najviac na 15 žiakov**,
- **športový výcvik**, ktorým je
- **plavecký výcvik** alebo **snoubordingový výcvik – 1 PZ alebo 1 OZ najviac na 8 žiakov**,
- **cyklistický výcvik – 1 PZ alebo 1 OZ najviac na 10 žiakov**,
- **lyžiarsky výcvik** alebo **korčuľarský výcvik – 1 PZ alebo 1 OZ najviac na 12 žiakov**,
- **iný výcvik – 1 PZ alebo 1 OZ najviac na 15 žiakov**,
- **športový výcvik, na ktorom sa zúčastňujú:**
- **žiaci so zdravotným znevýhodnením – 1 PZ najviac na 5 žiakov** so zdravotným znevýhodnením,
- **žiaci so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím alebo viacnásobným postihnutím – 1 PZ na každého žiaka s príslušným zdravotným znevýhodnením**.
- **pobyt žiakov v škole v prírode pre žiakov:**
- **prvého stupňa – 1 PZ najviac na 13 žiakov**,
- **druhého stupňa – 1 PZ najviac na 15 žiakov**.

Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

- Ak je žiak so špeciálnymi výchovno-

-vzdelávacími potrebami vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, jeho kópia sa poskytuje zákonnému zástupcovi.

Vo vyhláske sú zahrnuté témy:

- Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním,
- Školy a triedy žiakov s nadaním,
- Zdravotná telesná výchova.

Priestory základnej školy – označovanie

- **Triedy** jednotlivých ročníkov sa označujú rímskymi číslicami alebo arabskými číslicami.
- Ak je v základnej škole viac tried rovnakého ročníka, rozlišujú sa doplnkovým identifikátorom, ktorým je **písmeno alebo slovo**.
- **Jednotlivé ročníky sa v triednom výkaze, katalógovom liste, triednej knihe a na vysvedčení označujú slovom.**

Priestory základnej školy – využitie

- Priestory základnej školy, najmä objekty a priestory ihrísk, telocviční, plavárni a učebni možno podľa potrieb, záujmov žiakov a ekonomických podmienok základnej školy využívať aj na výchovno-vzdelávací proces mimo školského vyučovania.

Hodnotenie žiaka

- Na informovanie zákonného zástupcu o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka, ktorá sa vedie v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.
- Ak informovanie prostredníctvom žiackej knižky z objektívnych dôvodov nie je možné, zákonného zástupcu možno preukázateľne informovať aj inak.
- **Na žiadosť zákonného zástupcu predloženú do piatich pracovných dní odo dňa vyhodnotenia písomnej práce sa mu sprístupňuje písomná práca žiaka na nahliadnutie.**
- Pri hodnotení správania žiaka sa postupuje podľa príslušného ustanovenia školského zákona, zohľadňuje sa dodržiavanie pravidiel správania žiaka uvedených v **školskom poriadku** počas hodnotiaceho obdobia, udeľené pochvaly a iné ocenenia a uložené napomenutia a pokarhania.

Opatrenia vo výchove

Pochvaly a iné ocenenia, napomenutia a pokarhania sa zaznamenávajú do katalógového listu žiaka.

Žiakovi možno udeliť pochvalu

- od triedneho učiteľa,
- od riaditeľa alebo
- od zriaďovateľa základnej školy.

Opatrenia vo výchove

Pochvalu od triedneho učiteľa možno udeliť po prerokovaní s riaditeľom.

Pochvalu od riaditeľa možno udeliť po prerokovaní pedagogickou radou.

- **Napomenutie od triedneho učiteľa,** pokarhanie od triedneho učiteľa alebo **pokarhanie od riaditeľa možno žiakovi uložiť po objektívnom prešetrení previnenia proti školskému poriadku s písomným odôvodnením.**
- **Napomenutie od triedneho učiteľa a pokarhanie od triedneho učiteľa možno uložiť po prerokovaní s riaditeľom.**
- Pokarhanie od riaditeľa možno uložiť po prerokovaní pedagogickou radou.

Zrušuje sa vyhláska Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlásky č. 224/2011 Z. z., vyhlásky č. 203/2015 Z. z. a vyhlásky č. 437/2020 Z. z.

VYHLÁŠKA č. 223/2022 Z. z. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **o základnej škole** nadobúda účinnosť **1. júla 2022.**

Spracovala
PaedDr. Ingrid Kováčová,
špecialistka pre vzdelávanie

Rokovali sme so zástupcami Európskej komisie

Dňa 22. novembra 2022 sa zástupcovia zväzu v zložení predseda zväzu P. Ondek, podpredsedovia I. Gamčíková a M. Habán, vedúci úradu J. Stodolovský a špecialistka Združenia ZŠ a špecialistka pre vzdelávanie I. Kováčová stretli so zástupcami Európskej komisie, aby ponúkli pohľad zástupcov zamestnancov na jednotlivé témy týkajúce sa aktuálneho stavu slovenského školstva. Európsku komisiu na stretnutí zastupovali S. Sitka (generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru) a M. Adamová (generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov).

Zástupcovia EK v rámci svojich pravidelných návštev zisťujú názory kľúčových aktérov na posun v dôležitých otázkach v konkrétnych odvetviach. Závery zo stretnutí následne slúžia okrem iného ako podklad pre tvorbu Monitora vzdelávania a odbornej prípravy a sú základom pre formuláciu špecifických odporúčaní pre jednotlivé krajiny EÚ.

Hlavné témy rokovania boli:

1. Atraktivita učiteľského povolania na Slovensku

- problémy, ktorým čelia pedagogickí a odborní zamestnanci a učelia vysokých škôl
- hrozba nedostatku učiteľov
- výzvy, ktoré ovplyvňujú kvalitu vyučovacieho procesu
- dôsledky pandémie covidu-19 pre zamestnancov školstva

2. Reformy týkajúce sa vzdelávania budúcich učiteľov, vysokoškolské programy, adaptačné vzdelávanie

- digitálne zručnosti
- príprava učiteľov na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

3. Stratégia inkluzívneho vzdelávania

- vzdelávanie detí zo znevýhodneného prostredia a z marginalizovaných rómskych komunit
- problémy, nedostatky, výzvy

4. Kurikulárna reforma

- potenciál reformy na zlepšenie úrovne zručností detí a študentov a minimalizovanie nerovností
- schopnosť reformy zlepšiť kreativne a kritické myslenie
- zameranie reformy na získavanie kľúčových kompetencií
- zlepšenie efektívnosti vzdelávania a zmena foriem a metód
- implementácia našich postojov a pripomienok k reforme
- digitalizácia vzdelávania
- reforma vysokoškolského vzdelávania

5. Financovanie školstva

- plány na zmenu metód a zdrojov financovania

Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu

Stretnutie Komisie mladých

Dňa 14. až 15. októbra 2022 sa vo zväzovom rekreačnom zariadení v Čingove uskutočnilo stretnutie Komisie mladých OZŠ. Členovia Komisie mladých boli v roku 2021 zvolení na 5-ročné funkčné obdobie a rozbiehajú svoju činnosť. Prioritou komisie je zvýšenie informovanosti o práci odborov medzi mladými zamestnancami, aktivity smerujúce k zlepšeniu pracovnoprávneho povedomia mladých členov a predkladanie návrhov na zmeny legislatívy obsahujúce špecifické požiadavky mladých zamestnancov školstva.

Počas stretnutia mali účastníci možnosť diskutovať o aktuálnej situácii v školstve a na svojich pracoviskách. Predseda zväzu Pavel Ondek a podpredsedníčka zväzu Ingrid Gamčíková informovali o aktivitách zväzu v rámci sociálneho dialógu a práci s členskou základňou. Viceprezident KOZ SR a bý-

valý predseda Rady mladých František Gajdoš opísal prítomným svoj odborársky príbeh, ktorý môže byť inšpiráciou pre mnohých mladých kolegov. Z činnosti konfederácie vyzdvihol nedávnu demonštráciu proti chudobe, na ktorej sa zúčastnilo niekoľko tisíc ľudí z celého Slovenska. Zväzová špecialistka pre vzdelávanie Ingrid Kováčová priblížila ponuku inovačného vzdelávania, ktoré zväz pripravuje v rámci profesijného rozvoja zamestnancov školstva v oblasti informatizácie a inovácií vo využívaní didaktických pomôcok aj v oblasti inovácií vo výchovno-vzdelávacom procese spojených s podporou zdravého a bezpečného životného štýlu. Zväzový právnik Michal Guman predstavil niekoľko zaujímavých legislatívnych zmien týkajúcich sa kolektívnych pracovnoprávnych vzťahov a odpovedal na rôzne otázky z praktického života mladých zamestnancov školstva.

V diskusii sa členovia komisie zamerali na konkretizáciu najvýraznejších problémov, ktoré ich v školstve trápia, ako napríklad prístup riaditeľov či zriaďovateľov, platové ohodnotenie, ich sociálny status alebo nedôvera zo strany rodičov. Diskutovali aj o návrhoch na zvýšenie členskej základne medzi mladými zamestnancami prostredníctvom kampaní a školení. Na tento účel navrhli spolupracovať s odborníkom na mediálnu prezentáciu a zväziť možnosť vytvorenia celozväzovej pozície koordinátora pre nábor nových členov. Ako jeden z prostriedkov zároveň označili organizáciu stretnutí s mladými kolegami v regiónoch.

Text a foto:
Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu

Poznaním k odbornosti

„Učitelia sú ako ľadovce. Práca, ktorú vidieť, je desatina toho, čo skutočne robia.“

Týmto výrokom vzťahujúcim sa rovnako na prácu odborárov sa začalo dvoj-dňové školenie predsedov základných organizácií OZ okresov Snina, Medzilaborce a Vranov nad Topľou.

Na podnet predsedníčky Rady ZO OZ pre okresy Snina a Medzilaborce p. Vlasty Bajajovej prijali pozvanie RNDr. Ingrid Gamčíková, podpredsedníčka zväzu a predsedníčka Združenia základného školstva, PaedDr. Darina Nagyová, predsedníčka Krajskej rady Združenia ZŠ pre Prešovský kraj, Yvonne Furdíková, špecialistka Združenia ZŠ, a Ing. Vladimír Kmec, koordinátor a špecialista BOZP.

Školenie prebiehalo v dňoch 23. – 24. septembra 2022 v peknom prírodnom prostredí obklopenom Vihorlatskými vrchmi v zariadení Vihorlat Resort pri Sninských rybníkoch.

Program prvého dňa zasadnutia bol bohatý. Úvod patril informáciám o priebehu a prínose nedávno uskutočnené-

ho protestu zo dňa 15. júna 2022. Školenie pokračovalo prednáškami o východiskových materiáloch a základnej dokumentácii nevyhnutnej pre pôsobenie základných organizácií a vyústilo až do aktuálnych tém spojených s analýzou súčasného stavu v spoločnosti vo vzťahu k školskej problematike.

Konkrétne RNDr. Ingrid Gamčíková zhodnotila výsledky sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania s vládou SR v oblasti prísunu financií do školstva, zdôraznila význam protestu v oblasti zvyšovania platových taríf pedagogických, odborných i nepedagogických zamestnancov. Avizovala ďalší občiansky manifest Konfederácie odborových zväzov – demonštráciu proti chudobe 8. októbra 2022 na Námestí SNP v Bratislave a vyzvala na podporu tejto demonštrácie, ktorá reaguje na vysokú infláciu a energetickú krízu v spoločnosti s dosahom na všetky oblasti života ľudí.

Pokračovala inštrukciami práce s databázou členov OZ a možnosťami využívania danej webstránky, analyzovala usmernenie o evidencii a e-schránky. Odovzdala predsedom ZO OZ informácie o poskytnutí inováčného vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti ich profesijného rozvoja. Upozornila na aplikačnú prax v súvislosti so zákonom č. 138/2019 Z. z. a riešenie podnetov súvisiacich s uplatňovaním školskej legislatívy v školách a v školských zariadeniach.

V ďalšej časti školenia vystriedala RNDr. Ingrid Gamčíkovú predsedníčku Krajskej rady Prešovského kraja PaedDr. Darina Nagyová. Na svoju predrečníčku nadviazala inštrukciami o existencii a evidencii základných organizácií OZ a o vedení základnej dokumentácie odborovej organizácie. Zá-

roveň usmernila predsedov ZO OZ o správnej evidencii a archivácii jednotlivých dokumentov.

Nasledujúci deň svojím vystúpením veľmi zaujal a program naplnil odborový inšpektor a koordinátor odborovej inšpekcie OZ Ing. Vladimír Kmec. Význam často podceňovanej témy prevencia v oblasti BOZP na školách účastníkom podrobne vysvetlil a aplikoval na množstve príkladov z praxe. Dotkol sa otázok odborovej kontroly BOZP, základných náležitostí BOZP na školách a poukázal aj na to, akú úlohu plnia odborári v celom tomto systéme.

Všetci školitelia presvedčili svojou vysokou profesionalitou v oblasti, v ktorej pôsobia.

Ich pobyt na východe Slovenska potvrdil, že školenia tohto druhu majú zmysel. Je to interaktívna cesta, ako spojiť ľudí a preniesť odbornosť a oduševnenie školiteľov prostredníctvom predsedov ZO OZ do škôl.

V závere uvediem vlastný citát, ktorý vzišiel zo školenia na základe osobného dojmu:

„Poznanie vedie k odbornosti, odbornosť je základom úrovne a prosperity.“

Mgr. Iveta Kocanová,
predsedníčka ZO OZ
pri ZŠ P. O. Hviezdoslava, Snina
Foto: archív ZZŠ

Znovu na nás nezabudli!

Potešila ma pozvánka od Odborového zväzu školstva – Združenia základného školstva na 21. septembra 2022 do hotela Saffron v Bratislave, v ktorej slovami „*aby sme s úsmevom na tvári prežili pár hodín v spoločnosti ľudí, s ktorými nám vždy bolo fajn*“ pozvali nás bývalých funkcionárov ZZŠ na spoločné stretnutie.

Určite som nebola sama, čo ma pri srdci táto pozvánka zohriala a potešila, veď sa nás tam zišlo dvadsaťpäť z celého

čeka, ktoré nás tiež milo prekvapili. Privítanie dojmavými a milými slovami patrilo našej predsedníčke Združenia ZŠ Ingrid Gamčíkovej. Jej slová sa vždy vryjú až hlboko do srdca.

V úvode ospravedlnila neprítomnosť predsedu zväzu Pavla Ondeka, ktorý sa pre ďalšie pracovné povinnosti nemohol na stretnutí zúčastniť, a prečítala nám od neho pozdravný list. Na stretnutí boli aj bývalí predsedovia Z ZŠ pp. Antonín Polách, Edita Valuchová

Slovenska – od východu cez stred až po západ. Zvíťanie viacerých už na recepcii hotela bolo veľmi úprimné a srdečné. To hlavné privítanie však bolo vo vkusne pripravenej miestnosti hotela, keď už všetci spolu sme sedeli na stoličkách, na ktorých nás čakali v taškách s novým odborárskym logom milé a krásne dar-

a František Šary a, samozrejme, aj naši súčasní predsedovia krajských rád.

Počas bohatého a chutného pohostenia prebiehali vzájomné rozhovory nás všetkých a veru chvíľami aj trochu s plnými ústami, len aby sme na nič nezabudli a niečo nové sa dozvedeli. Bolo to stretnutie, ktoré bude v nás určite ešte dlho doznievať a slová z pozvánky „*aby sme nič nepovažovali za výnimočné, pretože celý náš život je výnimočnou príležitosťou*“ sa hodili na naše stretnutie, ale s tým, že vždy to bude pre nás výnimočná a radostná udalosť – stretnúť sa.

Srdečne vám ďakujeme, naša Ingrid Gamčíková, Yvonne Furdíková a Ingrid Kováčová, že na nás bývalých funkcionárov nezabúdate a vytvárate nám príležitosti na stretnutie. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie a tak, ako vy nám vždy prajete zdravie, šťastie, pohodu, prajeme plným priehŕstím to isté aj my vám.

ĎAKUJEME!!!

Za všetkých
Františka Kališová, členka Rady
ZO OZ PŠaV Nové Mesto nad Váhom
Foto: Yvonne Furdíková, prom.
právnik, špecialistka ZZŠ

Rozšírené zasadnutie KR ZO OZŠ v Trenčíne

Dňa 2. septembra 2022 mala KR ZO Odborového zväzu školstva Trenčianskeho kraja v reštaurácii Rotunda v Trenčíne riadne zasadnutie, na ktorom prítomní podľa plánu riešili rôzne problémy a úlohy týkajúce sa organizácií celého kraja.

Jedným z posledných naplánovaných bodov programu bolo aj pozvanie bývalých funkcionárov Združenia základného školstva v Trenčianskom kraji na stretnutie, ktorému sa všetci bývalí funkcionári potešili. Obrovskú radosť sme mali hlavne tí, ktorí už niekoľko rokov funkciu v ZZŠ OZŠ nevykonávajú.

Veľmi srdečne nás všetkých privítala predsedníčka KR Zdenka Tunegová. Navzájom nás predstavila a každému odovzdala krásny ružový kvet v kvetináči, ktorý nám bude dlho pripomínať toto stretnutie. Potešilo nás, že nové súčasné funkcionárky sú mladé ženy, ktoré s veľkým záujmom počúvali naše rozprávanie. Hovorili sme o odborárskej práci v minulosti, ale aj o našom súromnom živote v súčasnosti, komunikáciu sme doplnili o fotografie zo súkromia.

Aktívna debata však bola aj o súčasných problémoch Odborového zväzu školstva a ich riešeníach, keďže sme

Zo siedmich pozvaných nás prišlo na stretnutie päť, teda k prítomným súčasným predsedníčkam sme sa pripojili aj my bývalí, z ktorých štyria ďalej pracujeme v okresných výboroch rád.

viacerí prítomní vo výboroch rád a tieto problémy poznáme. Naše stretnutie bolo hlavne o vzájomnom rozhovore, ale nielen o ňom. Veru sa nám ani nechcelo rozísť, no všetko pekné a dobré

sa musí raz skončiť. Záverečné slovo mala predsedníčka KR Zdenka Tunegová. Poďakovala všetkým prítomným za účasť a potešil nás jej prísľub, že tento rok sa začala etapa pozývania bývalých funkcionárov v kraji, podľa vzoru Združenia základného školstva. Tešíme sa na ďalšie stretnutie.

Krajská rada,
SRDEČNE ĎAKUJEME!!!

Za všetkých prítomných bývalých funkcionárov Františka Kališová,
členka Rady ZO OZ PŠaV Nové Mesto nad Váhom
Foto: autorka

Pod'akovanie dlhoročnej členke OZŠ

Rok 2022 ukončila Krajská rada ZO ZZŠ v Trenčíne dňa 9. decembra 2022 zasadnutím, ktoré malo slávnostný charakter. Svoju dlhoročnú odborársku činnosť týmto ukončila členka a funkcionárka pani Mgr. Anna Jarabinská. Anka – ako ju všetci familiárne voláme – bola predsedníčkou Rady OZPŠaV v Trenčíne 41 rokov, zároveň 20 rokov zastávala funkciu predsedníčky Krajskej rady ZO ZZŠ Trenčín a od roku 2017 až doteraz pôsobila ako predsedníčka Rady ZO OZŠ Trenčín. Predsedníčka Krajskej rady ZO ZZŠ

v Trenčíne Mgr. Zdenka Tunegová jej poďakovala za dlhoročnú aktívnu obetavú prácu, odborné rady a skúsenosti, ktoré vždy ochotne odovzdávala všetkým, ktorí ju požiadali o pomoc. Anka, želáme ti zaslužený odych na odborárskom dôchodku, veľa pevného zdravia, životného elánu a ešte mnoho rokov naplnených radosťou a šťastím v rodinnom kruhu.

Mgr. Martina Gašparovičová,
predsedníčka Rady
ZO OZŠ Partizánske

Budúcnosť je v nás

Mladí odborári zo Združenia základného školstva sa na konci augusta, už tak trochu tradične, stretli v Kežmarských Žľaboch.

Počas prvého dňa školenia sa naši mladí členovia najmä vzdelávali v oblasti Zákonníka práce, pracovného poriadku a kolektívneho vyjednávania (JUDr. Michal Guman, Mgr. Martin Mikluš), legislatívneho procesu (Mgr. Katarína Gamčíková), zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch (RNDr. Ingrid Gamčíková). Dostali informácie o inovačnom vzdelávaní (PaedDr. Ingrid Kováčová), ktoré poskytuje Odborový zväz školstva. Lektori sa snažili aj cez modelové situácie, ktoré reflektovali reálne situácie a podnety zo škôl a školských zariadení, vysvetliť úskalia a problémy, ktoré prináša školská a pracovnoprávna legislatíva v praxi. Účastníci stretnutia sa veľa pýtali a na záver dňa sa z nich stali na niekoľko desiatok minút členovia výboru ZO. V tejto pozícii mali možnosť vyskúšať si kolektívne

vyjednávať, spoločne argumentovať, (prečo pre zamestnancov je či nie je niečo výhodné) alebo presvedčiť nových zamestnancov, aby vstúpili do základnej organizácie odborového zväzu. Ich vedením školy a neskôr aj novými zamestnancami sa stali predsedníčky krajských rád ZZŠ, ktoré sa svojej úlohy ujali skutočne verne a naši mladí odborári mali čo robiť, aby situáciu zvládli.

Medzi nás prišiel aj predseda zväzu Pavel Ondek, ktorý informoval o výsledkoch kolektívneho vyjednávania, o rokovaniach s členmi vlády a o činnosti OZŠ.

Druhý deň sa niesol v komornejšej a ležernejšej atmosfére. Vymieňali sa skúsenosti, trápenia a problémové situácie, ale najmä sa vzájomne podporovali a radilo (a to aj počas túry na chatu Plesnivec).

Zo spätnej väzby sme sa dozvedeli, že mladí členovia by ocenili viac modelových situácií a vysvetlenie platnej legislatívy v praxi, na čo určite zameriame ďalšie stretnutie mladých členov

v Združení základného školstva.

Ďakujeme všetkým účastníkom a lektorom a tešíme sa na ďalšie podobne prírodné a pohodové stretnutie.

Mgr. Katarína Gamčíková,
predsedníčka Komisie mladých členov
Združenie základného školstva
Foto: Mgr. Ľuboš Gondár,
Mgr. Katarína Gamčíková,
Yvonne Furdíková, prom. právnik,
PaedDr. Darina Nagyová

Viac ako dvadsaťročná tradícia žije

Spoločné stretnutie výborov rád Združenia stredného školstva sa v roku 2022 uskutočnilo pod organizačným vedením odborárov zo stredného školstva západoslovenského regiónu v ubytovacom zariadení Partizán v Obyciach. Malebné prostredie lesov Pohronského Inovca obklopujúce miesto rokovania umožnilo účastníkom nerušené spoločné rokovanie, ako aj neformálne rozhovory medzi členmi jednotlivých výborov. Počas spoločného rokovania výborov o aktuálnych informáciách z činnosti zväzu informovali pozvaní hostia, predseda zväzu, podpredseda zväzu za VŠ a PRO, právnik zväzu, špecialistka zväzu pre vzdelávanie a inšpektor pre BOZP. Po informáciách sa rozprúdila bohatá diskusia. Sprievodnými akciami bola návšteva múzea a žrebčina v Topolčiankach. Prijemnú priateľskú atmosféru podujatia obohatila hudobná produkcia z regiónu a súťaže v netradičných disciplínach – hubárčenie, varenie guláša, strelba, hádzanie šípok či beh s vajcom na lyžičke. Prijemné spoločné stretnutie pokračovalo večer spoločným spevom piesní z rôznych regiónov Slovenska. Zúčastnení si stretnutie pochvalovali a všetci sa zhodli na potrebe pokračovať v tejto krásnej a potrebnej tradícii stretávania výborov rád základných organizácií Združenia stredného školstva. Tak organizátori, ako aj ostatní

účastníci vysoko ocenili ústretovosť, kvalitu služieb a profesionálny prístup zamestnancov zariadenia Partizán v Obyciach a viacerí z účastníkov prejavili záujem v budúcnosti o individuálnu návštevu zariadenia.

Ing. Ivan Šóš, PhD.,
predseda Rady ZO OZ PŠaV,
ZŠŠ BA, TT, NR
Foto: archív ZŠŠ

Stredoslováci sa vzdelávali a rokovali

V závere októbra a v prvej polovici novembra sa uskutočnili stretnutia predsedov ZO z jednotlivých krajov stredoslovenského regiónu v rámci Združenia stredného školstva. Vedenie Rady ZO ZSS BB, TN, ZA zorganizovalo rokovania zhromaždení predsedov ZO po dvoch rokoch pandemických opatrení prezenčnou formou. Opäť sme sa mohli stretnúť v rekreačnom zariadení OZPŠaV Crocus v Kežmarských Žľaboch.

Scenár rokovaní bol vo všetkých krajoch podobný a pozostával z troch častí. Veľký časový priestor sme venovali vzdelávaniu predsedov ZO hlavne preto, že sa spustila veľká generačná výmena na postoch predsedov ZO a v každom z krajov bolo na rokovaní prítomných niekoľko nových začínajúcich predsedov. Venovali sme dostatočný priestor právnomu poradenstvu v podaní našich právnych špecialistov Mgr. Martina Mikluša a JUDr. Michala Gumana, ktorí sa zamerali na najaktuálnejšie témy novely Zákonníka práce, odchodu do dôchodku z dôvodu dovŕšenia 65 rokov veku, ako aj kolektívnemu vyjednávaniu. Z oblasti BOZP nás školili zväzoví inšpektori BOZP p. Ing. Vladimír Kmec a Ing. Radovan Lehocký – stále aktuálne témy pracovných úrazov,

ochranných prostriedkov, bezpečnostných technikov a zdravotných služieb prinášali množstvo otázok a kvalifikovaných odpovedí.

Veľmi zaujímavou časťou našich vzdelávaní bolo aj vystúpenie špecialistky pre vzdelávanie PaedDr. Ingrid Kováčovej, ktorá nám predstavila projekt inováčných aj funkčných vzdelávaní, ktoré pripravuje pre svojich členov náš odborový zväz tak, aby si mohli v najbližších rokoch doplniť potrebné vzdelávania a neklesli so svojím platom po auguste 2026, keď sa skončí prechodné obdobie platnosti kreditov získaných v minulosti.

Chceme sa, samozrejme, poďakovať aj predsedovi zväzu Ing. Pavlovi Ondekovi a podpredsedovi zväzu, predsedovi Združenia SŠ Ing. Petrovi Dankovi, ktorí nás na všetkých stretnutiach informovali o aktuálnych otázkach a problémoch, ktoré zväz riešil. Zaujímavé boli aj informácie zo zákulisia rokovaní s predstaviteľmi vlády SR a ministerstva školstva a financií, ako aj témy, ktoré náš odborový zväz bude presadzovať v nasledujúcom období. Mrzí nás, že napriek pozvaniu zástupcov zriaďovateľov, odborov školstva samosprávnych krajov a RÚŠS vo všetkých krajoch sa

mnohí ospravedlnili. Niektorí nám poskytli požadované informácie písomne, niektorí ani to nie. Ďakujeme za osobnú účasť predstaviteľom odboru školstva BBSK, ktorí sa zúčastnili osobne – vážime si to.

Samozrejme, veľký priestor sme venovali aj činnosti našej rady a našim plánom v roku 2023. Užitočná bola aj neformálna časť našich rokovaní, kde sme sa spoznávali a diskutovali o rôznych problémoch na našich školách a v školských zariadeniach. Aj v týchto diskusiách sa veľa naučíme, pretože sa môžeme inšpirovať svojimi kolegami, ktorým sa niektoré otázky na školách už podarilo vyriešiť a vedia poradiť, ako na to. Poďakovanie patrí všetkým spomínaným hosťom a, samozrejme, aj vedúcemu zariadenia Crocus a jeho zamestnancom, ktorí nám pripravili príjemné prostredie na rokovanie aj relax. Veríme, že sa podobné stretnutia podarí zorganizovať aj v budúcom kalendárnom roku a tešíme sa na ešte väčšiu účasť predsedov ZO.

Mgr. Boris Matušek,
predseda Rady ZO OZ PŠaV,
ZSS BB, TN, ZA
Foto: archív ZSS

Plénum Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií v Kežmarských Žľaboch

V súlade s plánom práce Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií sa v dňoch 26. až 28. októbra 2022 v Kežmarských Žľaboch uskutočnilo plénum združenia spojené so školením vyjednáčov kolektívnych zmlúv.

Na pléne sa zúčastnilo 52 delegátov, zastupujúcich odborárov zo 16 verejných vysokých škôl a 7 priamo riadených organizácií. K delegátom pléna sa prihovorili: Ing. Pavel Ondek, predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, JUDr. Ing. Andrej Horský, PhD., vedúci oddelenia financovania vysokých škôl zo sekcie rozpočtu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, spolu so svojimi kolegami z ministerstva, prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., viceprezident Slovenskej rektorskej konferencie a rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, PhDr. Anna Čekanová, PhD., podpredsedníčka Rady vysokých škôl SR, doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD., MBA, predsedníčka Klubu dekanov fakúlt SR a dekanka Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, JUDr. Michal Guman, zväzový špecialista na právne služby, a Ing. Radovan Lehocký, zväzový špecialista BOZP.

Delegáti pléna schválili konkrétne programové ciele na rok 2023, z ktorých vyberám tie najpodstatnejšie:

- Realizovať rokovania s predstaviteľmi Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, osobitne so sociálnymi partnermi s požiadavkou na zapracovanie systémových a postupných krokov vedúcich k zlepšeniu financovania vysokých škôl, priamo riadených organizácií a zlepšeniu platového ohodnotenia všetkých zamestnancov rezortu školstva.
- Do univerzitných, fakultných kolektívnych zmlúv, resp. kolektívnych zmlúv základných organizácií uviesť zachovanie zamestnanosti, platové podmienky, kritériá odmeňovania aj netaarifnými zložkami platu, príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie, príspevok na kolektívne vyjednávanie zo sociálneho fondu, príspevok zo sociálneho fondu na vzdelávanie organizované odborovými inštitúciami, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, celoživotné a ďalšie vzdelávanie, účasť zástupcu odborov na zasadaniach vedení univerzít a fakúlt, účasť odborov vo výberových konaniach na vedúcich zamestnancov.
- Poverujú predsedu Združenia VŠ

aPRO a žiadajú predsedu zväzu presadzovať preklasifikovanie čerpania 0,05 % z prostriedkov sociálneho fondu na činnosť odborovej organizácie.

- Poveruje predsedu Združenia VŠ aPRO a žiadajú predsedu zväzu iniciovať zmenu v účelovosti čerpania finančných prostriedkov zo sociálneho fondu s cieľom vylúčiť možnosť čerpať prostriedky na príspevky zamestnávateľa na DDS zamestnancov.
- Poverujú predsedu Združenia VŠ aPRO a žiadajú predsedu zväzu iniciovať legislatívnu zmenu v čerpaní finančných prostriedkov na sociálnu výpomoc pre zamestnancov oslobodených od dane z príjmu – limit 6 mesiacov PN skrátiť na 3 mesiace PN.
- Ukladajú predsedom základných organizácií na VVŠaPRO, aby žiadali od zamestnávateľa v návrhu kolektívnych zmlúv odstupné pri skončení reťazovaného pracovného pomeru na dobu určitú.

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda Združenia VŠaPRO
Foto: archív ZVŠaPRO

Bowlingový turnaj o putovný Pohár predsedu Združenia VŠaPRO

V piatok 11. novembra 2022 sa v obchodnom centre Galéria v Košiciach uskutočnil 1. celoslovenský bowlingový turnaj o Pohár predsedu Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií. Turnaj organizačne zabezpečila Rada základných odborových organizácií OZPŠaV na Technickej univerzite v Košiciach. Na prvom turnaji sa zúčastnili družstvá, ktorých kapitáni si vylosovali tieto štartové poradie:

1. Technická univerzita vo Zvolene + Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku v Bratislave,
2. Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (UVLF),
3. Prešovská univerzita v Prešove (UNIPO) a
4. Technická univerzita v Košiciach (TUKE).

Hralo sa podľa medzinárodných pravidiel bowlingu. Rozhodcom turnaja bol prof. Ing. Tibor Kvačkaj, DrSc. Historicky prvým držiteľom putovného

Pohára predsedu ZVŠaPRO sa stalo družstvo TUKE s priemerným počtom 782 bodov. Na druhom mieste sa umiestnilo družstvo UVLaF s priemerným počtom 692,4 bodu. Tretie skončilo družstvo UNIPO s priemerným počtom 638,3 bodu.

Štvrté miesto obsadilo družstvo TUZVO + ZVŠaPRO s priemerným počtom 592,7 bodu. Predseda združenia doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., spolu s predsedom zväzu Ing. Pavlom Ondekom ocenili aj najlepšie hráčky turnaja. Najlepšou hráčkou bowlingu sa stala doc. Ing. Jana Bidulská, PhD. (TUKE), s priemerom 126,3 bodu. Druhé miesto obsadila Emília Nováková (UVLaF) s priemerom 125,6 a v poradí tretia skončila Jarmila Myrónová (UNIPO) s priemerom 107,6 bodu.

Najlepším hráčom turnaja sa stal Ján Bodnár (TUKE) s priemerom 155,6. Druhé miesto obsadil doc. MVDr. František Žigo, PhD. (UVLaF), s priemerom 147 bodov. Tretie miesto obsadil Dušan Rybár (TUKE) s priemerom 140,6 bodu.

Po slávnostnom vyhodnotení nasledovala analýza takticko-herného prejavu v Učebno-výcvikovom zariadení TUKE v Herľanoch.

Podľa ohlasov zúčastnených hráčov a hráčok bol turnaj zorganizovaný na vynikajúcej úrovni, za čo patrí veľká vďaka prof. RNDr. Blažejovi Pandulovi, CSc., doc. Ing. Jane Bidulskej, PhD., Ing. Klaudivi Šándorovej, PhD., a Denise Bálintovej, ako aj zamestnancom UVZ v Herľanoch.

Ďakujeme všetkým zúčastneným, že sme mohli zorganizovať takúto skvelú športovú akciu. Tešíme sa na druhý ročník bowlingového turnaja, ktorý plánujeme zrealizovať v roku 2023 v Bratislave.

Športu zdar!

Ing. Klaudiva Šándorová, PhD.,
tajomníčka Rady ZO
OZ PŠaV pri TUKE

Foto: prof. RNDr. Blažej Pandula, PhD.

DO VAŠEJ KNIŽNICE Z VYDAVATELSTVA GRADA

Keď detstvo bolí

Vyliečte si rany na duši
Gibson C. Lindsay

Ak ste vyrastali s emocionálne nezrelým, nedostupným alebo sebeckým rodičom, môžete mať v sebe pretrvávajúce pocity hnevu, osamelosti, zrady alebo opustenia. Môžete na svoje detstvo spomínať ako na čas, keď vaše emocionálne

potreby neboli naplnené, keď boli vaše pocity odmietané alebo keď ste museli prevziať zodpovednosť za dospelých v snahe kompenzovať správanie vášho rodiča. Tieto rany si však môžete zahojiť a vďaka tomu sa posunúť vo svojom živote vpred. V tejto prelomovej knihe klinická psychologička Lindsay Gibson odhaľuje deštruktívnu povahu rodičov, ktorí sú emocionálne nezrelí alebo nedostupní. Oslobodením sa od emocionálnej nezrelosti svojich rodičov môžete obnoviť svoje pravé ja, kontrolovať, ako na nich reagujete, a vyhnúť sa ďalšiemu sklamaniu. Nakoniec sa naučíte, ako vytvoriť pozitívne, nové vzťahy, aby ste si mohli vybudovať lepší život.

Formát/strán: 145x205, 256 strán;
Cena: 12,74 EUR

Sociální práce ve školství

Hurychová Eva,
Ptáčková Blanka

Záměrem publikace je přiblížit sociální práci ve školách a dát ji do souvislosti s dalšími důležitými aspekty. Dotýká se témat, jako je původ humanitárních činností, křesťanský humanismus, nebo péče o duši.

Zabývá se závažným fenoménem násilí a konkretizuje další příčinu domácího násilí spojenou s perzistujícími negativními rysy syndromu ADHD.

Kniha uvádí složitosti různých systémů, šikanu, kybersikanu, klady a zápory inkluze, sociální a situační kontexty, sociální a speciální pedagogiku či souvislosti s migrací. Součástí knihy je i téma naučené bezmocnosti, téma dětí se syndromem zavržení rodiče a dětí jako svědků násilí v rodině včetně následné citové deprivace. Publikace se zamýšlí, co dnes chybí jak dětem, tak dospělým. Podstatné principy mají od útlého věku vliv na výchovu, osobnostní vývoj, studijní prospěšnost a chování ve škole, sociální vazby, profesní a intimní vzťahy. Pokládá si otázku, co je třeba dnes napravovat v individuálních či jiných bytostně společenských záležitostech. Sociální práce ve školách svou historií a podrobnostmi celek knihy uzavírá.

Formát/strán: 144x207, 240 strán
Cena: 15,90 EUR

4. miesto

1. miesto muži

Najlepšie hráčky v kategórii ženy

Zúčastnili sme sa na rokovaní výboru ETUCE

V dňoch 7. – 8. novembra 2022 sa členovia výboru ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie) stretli v Bruseli na svojom pravidelnom jesennom zasadnutí. Členovia výboru prijali niekoľko zásadných dokumentov a stanovili priority na najbližšie mesiace vrátane spustenia kampane na zvýšenie atraktivity učiteľského povolania. Odborový zväz školstva zastupoval predseda P. Ondek a vedúci úradu J. Stodolovský.

Stretnutie otvoril prezident ETUCE Larry Flanagan a následne odovzdal slovo Susan Hopgood, prezidentke Education International (celosvetová školská odborárska organizácia). Zdôraznila dôležitú úlohu úzkej spolupráce medzi jednotlivými regiónmi v týchto nepokojných časoch, keďže sociálny dialóg je čoraz viac pod tlakom a mier a demokracia sú ohrozené v rôznych krajinách na celom svete, pričom poukázala na príklady Ukrajiny a Iránu a poďakovala členom výboru za prejavenu solidaritu. Poukázala na prínos a kľúčové body vystúpení zástupcov EI na samite Transforming Education v New Yorku v septembri tohto roku. Zdôraznila pokračujúcu prácu pri zabezpečovaní udržateľnosti vo vzdelávaní a upozornila na aktuálnu kampaň EI proti privatizácii vo vzdelávaní. Jedným z hlavných bodov programu bola správa zo špeciálnej konferencie ETUCE, ktorá sa konala 5. a 6. júla 2022 v Liège (Belgicko). Členovia výboru vyjadrili spokojnosť s výsledkami konferencie a radosť z opätovného osobného stretnutia po dvoch rokoch online stretnutí pre pandémiu covidu-19.

Hlavným bodom programu bola diskusia o pripravovanej kampani ETUCE o atraktivite učiteľského povolania zameranej na zvýšenie povedomia o 10 kľúčových bodoch načrtnutých v akčnom pláne prijatom na konferencii v Liège. Stretnutie umožnilo členom výboru podeliť sa o skúsenosti s národnými aktivitami a podrobnejšie prediskutovať stratégiu kampane.

Členovia výboru vyjadrili pokračujúcu solidaritu s kolegami, ktorí sa v poslednom čase zapojili do protestov a akcií v celom európskom regióne, najmä s obyvateľmi Ukrajiny. Na diaľku sa pri-

hovorila Kateryna Maliuta-Osaulova z ukrajinského odborového zväzu školstva a vedy, aby informovala členov výboru o využívaní Fondu solidarity EI/ETUCE a najnovších dôsledkoch vojny, keď ľudia z dôvodu ostreľovania kritickej infraštruktúry denne zažívajú výpadky elektriny, vody a kúrenia, čo negatívne ovplyvňuje aj poskytovanie vzdelávania a prácu odborov.

Bol tiež prezentovaný rozsiahly prehľad najnovšieho vývoja v oblasti vzdeláva-

Odporúčania na riešenie syndrómu dlhotrvajúceho covidu-19 v sektore vzdelávania. Nasledoval prehľad o aktivitách pracovnej skupiny zameranej na obnovu odborov a zvyšovanie členskej základne a bola predstavená práca ETUCE v oblasti sociálneho dialógu. Účastníci boli upozornení na blížiace sa plenárne zasadnutie európskeho sektorového sociálneho dialógu vo vzdelávaní, ktoré sa uskutoční 14. decembra 2022.

nia a odbornej prípravy vrátane priorit českého predsedníctva v EÚ a správy Európskej rady pre vzdelávanie z apríla 2022. Výbor ETUCE prijal štyri kľúčové dokumenty:

- Stanovisko ETUCE k zlepšeniu prístupu k vzdelávaniu v ranom detstve a jeho kvalite v rámci Európskej stratégie starostlivosti,
- Stanovisko ETUCE k zvyšovaniu mobility učiteľov a školiteľov,
- Stanovisko ETUCE k úlohe vzdelávania na Konferencii o budúcnosti Európy,
- Stanovisko ETUCE k zlepšovaniu podmienok na digitálne vzdelávanie a zvyšovanie digitálnych zručností vo vzdelávaní.

Výbor ETUCE bol tiež informovaný o aktivitách ETUCE v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a prijal

Po prezentácii nedávnych aktivít ETUCE vo vzťahu ku klimatickej núdzi prijal výbor dokument s názvom *Praktické usmernenia pre odbory na riešenie environmentálnych problémov a trvalo udržateľného environmentálneho rozvoja v sektore vzdelávania*. Tieto usmernenia vznikli v rámci projektu ETUCE o vzdelávaní k environmentálnej udržateľnosti. Vo svetle nedávneho prudkého nárastu cien energií prijali členovia výboru aj dôležité vyhlásenie o vplyve energetickej krízy na sektor školstva.

Ďalšie zasadnutie výboru ETUCE je naplánované na 20. – 21. marca 2023.

Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu
Foto: archív ETUCE

Tréning na tému boj proti násiliu a obťažovaniu na pracovisku

V Bruseli sa v dňoch 21. až 24. novembra 2022 konal pod záštitou ETUI tréning na tému boj proti násiliu a obťažovaniu na pracovisku.

ETUI (Európsky odborový inštitút – European Trade Union Institute) je nezávislé výskumné a výcvikové stredisko ETUC (Európska konfederácia odborových zväzov – European Trade Union Confederation), ktoré združuje európske odborové organizácie do jednotnej zastrešujúcej európskej organizácie. ETUI odovzdáva svoje skúsenosti získané najmä v rámci svojich vzťahov s univerzitami, akademickými a odbornými pracoviskami do služieb záujmov pracujúcich na európskej úrovni a na posilnenie sociálneho rozmeru Európskej únie.

hráva aj v domácom prostredí. Dôležité je rozoznať, kedy ide o obťažovanie, teda keď je pozornosť agresora vynuovená a obeť nemá záujem o interakciu. V súvislosti s týmto fenoménom bola definovaná skratka VAWG (násilie voči ženám a dievčatám), pretože sexuálnemu obťažovaniu sú vystavené aj mladé dievčatá, čo má neblahý vplyv na ich ďalší sociálny vývoj. Negatívne aktivity s týmto spojené sú domáce násilie, prenasledovanie reálne či na sociálnych sieťach, vydieranie, nútené sobášne, inštitucionálna diskriminácia či dokonca obchodovanie s ľuďmi. Obťažovanie sa mnohokrát začína nevinnou formou, výpomocou, návrhmi na spoluprácu či vyhľadávanie obete pod pracovnou zámienkou, postupom času

tivity žien. Taktiež nechcené fyzické dotyky ako stískanie, poklepkávanie či potľapkávanie môžu mať zosmiešňujúci efekt.

Obťažovanie psychopatmi, ktorí sú výkonní a v práci majú dobré výsledky, je rozširujúcim sa fenoménom, na ktorý má vorkholizmus nezanedbateľný vplyv. Táto činnosť je mnohokrát zamestnávateľom tolerovaná, pretože niektorí psychopati majú znížené finančné nároky, preto náhrada za nich by bola pre firmu finančne nevýhodná a, bohužiaľ, si slabšie finančné ohodnotenie kompenzujú na svojich kolegyniach. V tomto hrá dôležitú úlohu aj vzájomné pracovné postavenie agresora a obeť, či pracujú na ekvivalentnom poste alebo agresor zneužíva svoje po-

Pozvaní boli odborárski zástupcovia v najväčšom počte zo Slovenska a z Litvy, nechýbali ani predstavitelia ďalších krajín ako Belgicko, Bulharsko, Nemecko, Rumunsko, Rakúsko či Španielsko. Účastníkov privítali trénerka ETUI Paula Mejía Gonzáles a právnička pracujúca v oblasti ochrany ľudských práv Helen Nolan. Tréning sa začal predstavením jednotlivých účastníkov. V úvode bola načrtnutá problematika sexuálneho obťažovania a násillia, ktorá sa odo-

však prerastie do nemiestnych poznámok či vtipov na pracovisku, čo môže narušiť nielen pracovnú disciplínu obeť, ale aj kolektívnu.

V súvislosti s VAWG sú známe činnosti, ktorými muži znehodnocujú prácu žien na pracovisku ako napríklad mansplaining (vysvetľovanie problematiky) či manterruption (prerušovanie výkladu), čo v konečnom dôsledku spôsobuje problémy pri kariérom postupe a v dôsledku toho znižovanie pracovnej efek-

stavenie voči podriadeným v práci, čo v podstate vychádza z definície psychopata. Práve preto úloha odborov pri potlačaní sexuálneho obťažovania na pracovisku v tomto smere je nezanedbateľná, odborová organizácia môže osloviť vedenie firmy, zabezpečiť ochranu zamestnancov na internej či legislatívnej úrovni a vymieňať si poznatky či skúsenosti s inými odborovými organizáciami. Organizovať stretnutia zamestnancov je dôležité aj z dôvodu obo-

znamovania so svojimi právami, ale aj povinnosťami, aby potenciálni agresori či obeť poznali hranice, ktoré sú už sociálne neúnosné, a obeť vedeli, kedy obťažovanie je potrebné ohlásiť nadriadeným zložkám a agresori si boli vedomí antisociálneho a protiprávneho konania spojeného s eventuálnym trestom.

Účastníci pracou v skupinách identifikovali formy násillia, ako sa prejavuje v praxi na pracoviskách, čo je ich príčinou. K agresívnemu správaniu prispieva pocit nadradenosti agresora voči ženám na pracovisku, rôzne kultúrne a spoločenské zvyky, politické názory alebo zadávanie nezmyselných úloh. Sú aj prípady obťažovania zamestnancov klientom, ktorí sú si vedomí bezmocnosti pri dokazovaní zámeru a v prípade nahlásenia nadriadenému tu reálne hrozí, že pre dobré obchodné vzťahy zamestnávateľ dá za pravdu klientovi, prípadne zamestnanca preloží na inú pracovnú pozíciu, čo môže viesť k zníženiu jeho komfortu a pracovného výkonu a to sa môže prejaviť aj vo výsledkoch firmy.

Tréning pokračoval prednáškami expertov v oblasti rodovej rovnosti a ľudských práv.

Jane Pillinger, hosťujúca profesorka na univerzitách v Londýne a Glasgowe, venujúca sa sociológii, sociálnemu

právu, kriminológii a rodovej rovnosti, vyzdvihla smernice 2021/29/EU, 89/391/EEC, globálne dohovory No. 190 a No. 206 z roku 2019, ako aj CEDRAW (Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien) z roku 1979, ktoré sú základom pre dodržiavanie rodovej rovnosti a ľudských práv v Európskej únii. Príkladom dobrej praxe je zakomponovanie uvedených nariadení v sociálnom dialógu a kolektívnom vyjednávaní na európskej úrovni. Aline Bruser, poradkyňa pre rodovú rovnosť v ETUC, poznamenala, že domáce násillie nemožno oddeľovať od násillia páchaného na pracovisku. Ekonomické straty zamestnanca z toho vyplývajúce predstavujú tiež formu násillia, ktoré predstavujú istú formu vydierania. V prípade domáceho násillia predstavujú náklady na opustenie partnera a samostatnú výchovu detí nezanedbateľnú položku, preto mnohé ženy radšej trpia násillie v spoločnej domácnosti. Medzinárodný deň odstránenia násillia voči ženám pripadajúci na dátum 25. novembra bol vyhlásený na počesť sestier Mirabalových, troch politických aktivistiek z Dominikánskej republiky, ktoré na jeseň v roku 1960 na príkaz prezidenta krajiny Rafaela Trujilla brutálne zavraždili.

Grace Papa, politická tajomníčka EFFAT (European Federation of Food,

Agriculture, and Tourism Trade Unions – Európska federácia odborových zväzov v oblasti stravovania, poľnohospodárstva a turizmu), zodpovedná za sektor domácej práce, zdôraznila potrebu lepšej ochrany zamestnancov pracujúcich s klientmi, pretože v prípade sťažnosti firmy majú obavu zo straty klientov a môžu diskriminovať ľudské práva zamestnanca. Dotazník spokojnosti zamestnancov by mal obsahovať aj otázky týkajúce sa sexuálneho obťažovania v pracovnom procese, firmy by mali dodržiavať plán rodovej rovnosti. Dôležité sú aj prípadové štúdie ako predloha riešenia rôznych problémov.

Následne účastníci tréningu v rámci pracovných skupín navrhovali riešenie zadaných prípadov súvisiacich so sexuálnym obťažovaním na pracovisku s prihliadnutím na psychologický aj finančný aspekt. Na tréningu padlo mnoho podnetných návrhov zo strany účastníkov, ich implementácia však môže vyžadovať aj zmenu zákonov a zaužívaných praktík v tejto oblasti. Účastníci na záver vyzdvihli prínos tréningu a načrtli, akým spôsobom by bolo možné šíriť poznatky v odborových organizáciách svojej krajiny.

Text a foto:

Ing. Martin Florovič, PhD.,
Univerzitná odborová
organizácia STU v Bratislave

Najdôležitejšie zmeny v Zákonníku práce od 1. novembra 2022

Nové právne predpisy

1. Zvýšená ochrana zamestnancov, ktorí podajú na zamestnávateľa podnet. V prípade súdneho sporu sa uplatní tzv. obrátené dôkazné bremeno, pričom zamestnanec musí uviesť dôvody (skutočnosti), ktoré naznačujú, že dôvodom prepustenia zamestnanca bolo uplatnenie jeho práv. Napr. zamestnanec bol prepustený v dôsledku organizačnej zmeny. Zamestnanec sa však domnieva, že bol prepustený, pretože v poslednom čase viackrát podal sťažnosť zamestnávateľovi napr. na nepreplácanie nadčasov, preťaženosť a pod. Zamestnanec musí predložiť také skutočnosti, z ktorých možno dôvodne odvodiť, že motiváciou konania zamestnávateľa je uplatňovanie práv zamestnancom. Následne je na zamestnávateľovi, aby preukázal, že to tak nie je.

2. Odborná lehota pri doručovaní písomnosti. Zákomom sa zavádza minimálna dĺžka odbernej lehoty na prevzatie písomností smerujúcich k vzniku, zmene alebo zániku pracovného pomeru doručovaných poštovým podnikom. Vzhľadom na vývoj rozhodnutí súdov pri posudzovaní platnosti skončenia pracovného pomeru z dôvodu nespĺnenia podmienky doručenia na určenie neprimerane krátkej odbernej lehoty na prevzatie zásielky na pošte došlo k určení minimálnej lehoty uloženia pri doručovaní poštu minimálne na 10 dní obdobne, ako je to pri štátnej službe.

3. Trvanie pracovného pomeru. Na základe požiadaviek praxe, z dôvodu rozdielnych výkladov, sa navrhuje doplniť legálna definícia pojmu „trvanie pracovného pomeru“ na účely Zákonníka práce. Vymedzenie

„trvania pracovného pomeru“ obsahoval § 110 ods. 2 Zákonníka práce, a to len na účely dovolenky, ale v praxi sa používal pre celý rad prípadov, či už vedome, alebo nevedome – napr. Zákonník práce ustanovuje povinnosti, ktoré zamestnávateľ je povinný urobiť pri vzniku pracovného pomeru (napr. § 47 ods. 2). Ak zamestnanec prechádza z pracovného pomeru na dobu určitú na neurčitý čas, je zjavné, že primárne ide len o zmenu obsahu pracovnej zmluvy (v časti trvania pracovného pomeru), ale nevzniká nový pracovný pomer. Zamestnávateľia teda v praxi nahliadajú na pracovný pomer, akoby pokračoval (napr. neplnia informačné povinnosti podľa § 47 ods. 2, nevzdávajú zamestnancovi potvrdenie o zamestnaní podľa § 75, ktorý by sa inak pri skončení pracov-

meru vznikol nárok, a zamestnávateľ nemá možnosť vykonať zrážku zo mzdy bez súhlasu zamestnanca. Legislatívnu zmenou sa zníži/odstráni administratívna záťaž zamestnávateľa pri uzatváraní dohôd o zrážkach zo mzdy a zabezpečiť sa bezproblémové vymáhanie príspevku zamestnávateľa na stravovanie a na finančný príspevok na stravovanie v sume, na ktorú zamestnancovi nevznikol nárok.

ného pomeru mal vydať), na druhej strane, niekedy nezohľadňujú niektoré skutočnosti pri posudzovaní nárokov (napr. že zamestnanec u nich pracoval napr. dva roky na dobu určitú, a teda tieto dva roky sa majú do celkovej dĺžky trvania pracovného pomeru započítať, a to nielen na účely dovolenky). Navrhuje sa teda výslovne upraviť v zákone, aby sa za trvanie pracovného pomeru považovalo aj skončenie doterajšieho pracovného pomeru – napríklad ak sa zamestnancovi skončil pracovný pomer uzatvorený na určitú dobu a vznikne zamestnancovi nový pracovný pomer na neurčitý čas, u toho istého zamestnávateľa (z hľadiska pracovnoprávnej teórie napr. nejde o nový pracovnoprávny vzťah – opätovne uzatvorený pracovnoprávny vzťah, ale o jeho predĺženie so zmenou obsahu pracovnej zmluvy najmenej v časti trvania pracovného pomeru). Za bezprostredne nadväzujúci vznik nového pracovného pomeru zamestnanca sa považuje jeho vznik v najbližšom pracovnom dni, keď sa skončil predchádzajúci pracovný pomer. Objasnenie uvedeného pojmu má význam napríklad vo vzťahu k poskytovaniu odstupného, dovolenky, k príspevku na rekreáciu zamestnancom, k príspevku na športovú činnosť dieťaťa, ale rovnako aj k posudzovaniu zdravotnej spôsobilosti na prácu atď.

4. Riešenie špecifických prípadov pri poskytovaní odstupného/odchodného.

Na základe podnetov z praxe dochádza k úprave poskytovania odstupného a odchodného pri smrti zamestnanca. Zamestnanec, ktorý dostal výpoveď alebo uzavrel dohodu o skončení pracovného pomeru a následne zomrel pred uplynutím výpovednej lehoty alebo termínom skončenia pracovného pomeru, sa vo vzťahu k poskytnutiu odstupného bude posudzovať, akoby sa pracovný pomer skončil výpoveďou alebo

dohodou a nie smrťou. V konečnom dôsledku to zakladá nárok na vyplatenie odstupného do výšky 4-násobku priemerného zárobku pozostálemu manželovi alebo deťom, alebo rodičom, ak s ním žili v čase smrti v domácnosti. Ak takých osôb niet, vo výške prevyšujúcej 4-násobok priemerného zárobku sa stáva odstupné s ďalšími peňažnými nárokmi z pracovného pomeru predmetom dedičstva. Obdobne to platí aj pre poskytnutie odchodného v prípade úmrtia zamestnanca.

5. Zmena prekluzívnej lehoty na podanie žaloby o neplatné skončenie pracovného pomeru pri pracovnej neschopnosti zamestnanca.

V prípade ak sa zamestnanec stane dočasne pracovne neschopným, potom, čo mu bude doručená výpoveď a jeho pracovná neschopnosť bude trvať aj po uplynutí výpovednej lehoty, zamestnanec môže neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou uplatniť na súde v lehote dvoch mesiacov odo dňa uplynutia posledného dňa ochrannnej lehoty, najneskôr však do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť, ak by zamestnanec nebol v ochrannnej lehote.

6. Finančný príspevok sa bude zrážať zo mzdy.

Zavádza sa možnosť zamestnávateľa vykonať jednostrannú zrážku zo mzdy aj v prípade nevyúčtovaného preddavku na zabezpečenie stravovania alebo na poskytnutý finančný príspevok na stravovanie. Pri tomto preddavkovom spôsobe zabezpečovania stravovania alebo poskytovania finančného príspevku na stravovanie vznikajú zamestnávateľom v praxi problémy, napr. pri skončení pracovného pomeru, keď má zamestnanec poskytnutý napr. finančný príspevok na stravovanie preddavkovo/dopredu vo vyššej sume, ako mu ku dňu skončenia pracovného po-

7. Otcovská dovolenka.

Zavádza sa nový pojem otcovská dovolenka ako plnohodnotný ekvivalent materskej dovolenky matky. V zásade sa mení rodičovská dovolenka otca dieťaťa podľa § 166 ods. 1 Zákonníka práce na otcovskú dovolenku so základnou dĺžkou trvania v rozsahu 28 týždňov, počas ktorých môže otec dieťaťa poberať dávku nemocenského poistenia materské vo výške 75 % zo svojho denného vymeriavacieho základu. Súbežné poberanie dávky materské matkou a otcom je možné len do 6 týždňov od pôrodu, a to v rozsahu maximálne 2 týždňov.

8. Nové práva pre odborové organizácie.

Novelou boli prijaté nové práva pre odborové organizácie. Odborová organizácia má právo primeraným spôsobom osloviť zamestnanca kvôli ponuke členstva v nej, pričom spôsob oslovenia zamestnanca dohodne odborová organizácia so zamestnávateľom. Zároveň bolo prijaté právo primeraným spôsobom informovať zamestnancov o jej činnosti. Spôsob informovania zamestnancov o jej činnosti dohodne odborová organizácia so zamestnávateľom. Zákon upravuje v § 230b aj spôsob realizácie práv, ak k dohode medzi zamestnávateľom a odborovou organizáciou nedôjde.

Výber najdôležitejších zmien z novely Zákonníka práce č. 350/2022 Z. z. spracovali právnicki zväzu.

Mgr. Martin Mikluš
a JUDr. Michal Guman

EXOD 2022 – 69. ročník sme úspešne ukončili

EXOD predstavuje formu rekreácie na území Slovenskej a Českej republiky, ktorú zabezpečuje Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku a Českomoravský odborový svaz pracovníkov školství. Je určený predovšetkým pedagogickým a nepedagogickým pracovníkom všetkých stupňov a typov škôl organizovaných v odborových zväzoch a ich rodinným príslušníkom. Na doplnenie kapacít sa prijímajú aj prihlášky od iných záujemcov.

Organizované sú ako celoštátne základne s pestrou náplňou, ktorá má predovšetkým rekreačný charakter.

Na rok 2022 organizátori pripravili 18 základní na Slovensku a 28 základní v Česku. Zrealizovaných bolo 17 základní na Slovensku a 22 v Česku. K zrušeniu základní došlo najmä pre malý počet prihlášok.

Napriek náročnému „covidovému“ obdobiu, ktoré sme ako-tak prekonali, ale i tohtoročným spoločenským a ekonomickým ťažkostiam bol tento rok v uskutočňovaní základní celkom úspešný.

Niektoré základne boli veľmi úspešné, ale niektoré museli prejsť malými úpravami, aby boli prijateľné, najmä cenovo.

Niekoľko postrehov a názorov našich účastníkov:

• Červený Kláštor – Pieniny

Účastníci boli veľmi očarení krásou a malebnosťou Pienin. Zážitkom bola nielen plavba na pltiach, ale aj nezabudnuteľný výhľad z vrcholu Troch korún, Sokolice a Vysokých skaliek. Upútala história kraja – rozdielnosť folklóru goralského a rusínskeho. Litmanová – pútnické miesto Zvir tiež zaujalo svojou atmosférou a výstavbou.

Veľkým lákadlom bol Chodník v korunách stromov v Bachledovej doline.

Z pohľadu účastníkov: Výborná organizácia, vysoko si ceníme, že p. vedúca dokáže meniť program podľa počasia, ale potom „dobehnúť“, ak sa niečo jeden deň nestihne – napriek tomu je všetko v pokoji, bez stresu a naháňania. Maximálna spokojnosť s pobytom a programom.

Viera Rapcová

Pobyt obohatil každého z nás. A my školáci môžeme nové vedomosti posúvať ďalej deťom v školách.

Peter Gašparík

• Horehronie – Mýto pod Ďumbierom

Volám sa Jozef Jurena, v tomto čase už dôchodca. Pracoval som v školstve ako učiteľ odborných predmetov zameraných na chémiu a biológiu (Spojená škola Púchov, Ulica Ivana Kraska). Bol som tiež členom tunajšej odborovej organizácie.

Chcem sa vyjadriť k exkurzno-vzdelávacím podujatiam ako k ďalšej forme vzdelávania učiteľov.

Som pravidelným účastníkom EXOD-ov spoločne so svojou manželkou už 20 rokov.

Nedokážeme si predstaviť ani jedno leto, aby sme sa nezúčastnili na niektorých z ponúkaných akcií.

Pretože najbohatšiu ponuku poskytuje pani Mgr. Ľubomíra Šajgalová, po celú

• Kysuce, Súľovské skaly, Žilina

Základňa splnila svoje poslanie na 100 %. Videli sme krásne kúty našej vlasti, zoznámili sme sa históriou regiónu, s pamiatkami čias dávno minulých. Nielen prírodné prostredie, ale aj výsledky ľudského snaženia si zaslúžia našu pozornosť. Na hrade Budatín všetci žasli nad šikovnosťou našich drotárov a poobdivovali sme ich výtvy. Expozícia bola rozsiahla, obsahovala aj literárne diela týkajúce sa drotárstva.

roky chodíme poznávať krásy Slovenska práve s ňou. Týmto by som jej chcel vyjadriť vďaku a obdiv za jej prácu, ktorú vykonáva mimoriadne profesionálne a zároveň s láskou. I keď sa vidíme zvyčajne raz v roku, považujeme ju za súčasť našej rodiny.

Rovnako na akciách sa stretávame aj s ďalšími kolegami a udržiavame spolu dlhoročné priateľské vzťahy.

Samozrejme, ako učiteľia aj cez prázdniny myslíme na školu a vymieňame si skúsenosti z pedagogickej činnosti. Okrem toho i samotný EXOD je neobvyčajným zdrojom nových poznatkov z oblasti prírodných, ale aj iných vied (história, umenie, technika počas exkurzií).

Želám Odborovému zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku dostatočnú členskú základňu a nových zaneťahovaných ľudí ochotných organizovať exkurzno-vzdelávacie podujatia.

Ing. Jozef Jurena

• Banské umenie – Banská Štiavnica

Ešte raz vám ďakujem za organizáciu poznávacieho zájazdu, aj keď nám to trochu škripalo. V konečnom výstupe bol pre nás zájazd veľmi obohacujúci nielen o poznatky z banskoštiavnickej oblasti, ale aj o nové, pre mňa ako vedúceho pracovníka dôležité sociálne kontakty, zážitky. Moji ľudia sa mohli lepšie spoznať, viesť konverzáciu nielen

vani v témach klimatickej zmeny a reálneho vnímania prírodného prostredia. Vyučovacie hodiny sú obohatené aj o chov koní a jazdectvo, kde sa deti učia starostlivosti o koňa a základné prvky jazdenia. Základné predmety oproti týmto netradičným predmetom sa však učia s plnou vážnosťou a nepovažujú ich za druhoradé.

Otázne je, ako si poradíme budúci jubilejný 70. ročník EXOD-u.

Vývoj v našich radoch je už dlhší čas na ústupe. Na vine nie je len celkový spoločenský a ekonomický vývoj, ale aj „zostarnutie“ vedúcich EVZ a takmer žiaden záujem mladších kolegov o prácu vedúcich EVZ.

Samotné materiálne zabezpečenie: ubytovanie, strava i doprava boli vždy na veľmi dobrej úrovni. Za roky, čo sa zúčastňujeme na EXOD-och, sme sa osobne nestretli s nedostatkami. Nájdu sa medzi účastníkmi aj takí, čo si pomyšľia EXOD s dovolenkou „all exkluzív“. Bol by som veľmi rád, keby som mohol i ďalšie roky spolu s manželkou byť účastníkom na exkurzno-vzdelávacích podujatiach.

O tejto možnosti mnohí učiteľia ani nevedia. Základné organizácie o tom na škole neinformujú dostatočne. Mnohí učiteľia, ktorí nie sú organizovaní, si myslia, že nemajú na EXOD nárok. Bolo by na škodu samotných učiteľov, ak by sa pre menší záujem niektoré akcie nekonal.

o každodenných „taľafatkách“, ale aj o pracovných veciach a hlavne v pokoji, bez stresu a povinností či už pracovných, alebo aj rodinných. Prajem vám pekné leto a všetko dobré.

PaedDr. Michaela Badinková,
riaditeľka ZŠ J. Simana,
Valaská

Veľmi nás potešil veľký záujem o základňu v Banskej Štiavnici, kde sa zúčastnilo 28 učiteľov zo Základnej školy z Valaskej a celkovo 40 účastníkov. Najviac ich oslovila návšteva Základnej školy s materskou školou v obci Štiavnické Bane, ktorá je prvou základnou školou na svete, na ktorej sa vyučuje povinný predmet sokoliarstvo. Vzdelávanie žiakov je zamerané aj na vzdelá-

Znížený záujem mladých pedagógov o členstvo v odboroch a „organizovanú“ poznávaciu tuzemskú dovolenku je, žiaľ, už niekoľkoročný trend, ktorý sa nám napriek veľkej snahe nedarí zvrátiť.

Boli by sme veľmi radi, keby správa o našej práci prenikla do každej školy, školičky, školského zariadenia a priniesla im viac informácií o EXOD-e, ktorý stále žije a prináša nielen odborárom, ale aj všetkým školským pracovníkom a ich rodinným príslušníkom bohatý poznávací aj rekreačný program za veľmi priaznivé ceny.

Mgr. Ľubomíra Šajgalová
Foto: Mgr. Ľubomíra Šajgalová,
Mgr. Slávka Brayerová

Stupnica platových taríf pedagogických zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 1. 2023 o 10 %

Platová tarifa	Platová trieda - pracovná trieda jedna					
	4	5	6	7	8	9
	837,50	927,00	1 037,00	1 131,50	1 267,50	1 418,50
Započítaná prax						
1	840,00	929,50	1 040,00	1 134,50	1 271,00	1 422,50
2	842,00	932,00	1 042,50	1 137,50	1 274,00	1 426,00
3	844,00	934,00	1 045,00	1 140,00	1 277,50	1 429,50
4	846,00	936,50	1 047,50	1 143,00	1 280,50	1 433,00
5	848,00	939,00	1 050,00	1 146,00	1 283,50	1 436,50
6	850,50	941,00	1 053,00	1 148,50	1 287,00	1 440,00
7	852,50	943,50	1 055,50	1 151,50	1 290,00	1 443,50
8	854,50	946,00	1 058,00	1 154,50	1 293,00	1 447,00
9	858,50	950,50	1 063,00	1 160,00	1 299,50	1 454,00
10	863,00	955,00	1 068,50	1 165,50	1 306,00	1 461,50
11	867,00	959,50	1 073,50	1 171,50	1 312,00	1 468,50
12	871,00	964,50	1 078,50	1 177,00	1 318,50	1 475,50
13	875,50	969,00	1 084,00	1 182,50	1 325,00	1 482,50
14	879,50	973,50	1 089,00	1 188,50	1 331,00	1 489,50
15	884,00	978,00	1 094,50	1 194,00	1 337,50	1 497,00
16	888,00	983,00	1 099,50	1 199,50	1 344,00	1 504,00
17	892,00	987,50	1 104,50	1 205,50	1 350,00	1 511,00
18	896,50	992,00	1 110,00	1 211,00	1 356,50	1 518,00
19	900,50	997,00	1 115,00	1 216,50	1 363,00	1 525,00
20	904,50	1 001,50	1 120,00	1 222,50	1 369,00	1 532,00
21	909,00	1 006,00	1 125,50	1 228,00	1 375,50	1 539,50
22	913,00	1 010,50	1 130,50	1 233,50	1 382,00	1 546,50
23	917,50	1 015,50	1 136,00	1 239,00	1 388,00	1 553,50
24	921,50	1 020,00	1 141,00	1 245,00	1 394,50	1 560,50
25	925,50	1 024,50	1 146,00	1 250,50	1 401,00	1 567,50
26	930,00	1 029,00	1 151,50	1 256,00	1 407,00	1 575,00
27	934,00	1 034,00	1 156,50	1 262,00	1 413,50	1 582,00
28	938,00	1 038,50	1 161,50	1 267,50	1 420,00	1 589,00
29	942,50	1 043,00	1 167,00	1 273,00	1 426,00	1 596,00
30	946,50	1 048,00	1 172,00	1 279,00	1 432,50	1 603,00
31	951,00	1 052,50	1 177,00	1 284,50	1 439,00	1 610,00
32	955,00	1 057,00	1 182,50	1 290,00	1 445,00	1 617,50
33	959,00	1 061,50	1 187,50	1 296,00	1 451,50	1 624,50
34	963,50	1 066,50	1 193,00	1 301,50	1 458,00	1 631,50
35	967,50	1 071,00	1 198,00	1 307,00	1 464,00	1 638,50
36	971,50	1 075,50	1 203,00	1 313,00	1 470,50	1 645,50
37	976,00	1 080,00	1 208,50	1 318,50	1 477,00	1 653,00
38	980,00	1 085,00	1 213,50	1 324,00	1 483,00	1 660,00
39	984,50	1 089,50	1 218,50	1 330,00	1 489,50	1 667,00
40	988,50	1 094,00	1 224,00	1 335,50	1 496,00	1 674,00

Stupnica platových taríf pedagogických zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 9. 2023 o 12 %

Platová tarifa	Platová trieda - pracovná trieda jedna					
	4	5	6	7	8	9
	938,00	1 038,50	1 161,50	1 267,50	1 420,00	1 589,00
Započítaná prax						
1	940,50	1 041,50	1 164,50	1 271,00	1 424,00	1 593,00
2	943,00	1 044,00	1 167,50	1 274,00	1 427,50	1 597,00
3	945,50	1 046,50	1 170,50	1 277,50	1 431,00	1 601,00
4	947,50	1 049,00	1 173,50	1 280,50	1 434,50	1 605,00
5	950,00	1 051,50	1 176,50	1 283,50	1 438,00	1 609,00
6	952,50	1 054,50	1 179,00	1 287,00	1 441,50	1 613,00
7	954,50	1 057,00	1 182,00	1 290,00	1 445,00	1 617,00
8	957,00	1 059,50	1 185,00	1 293,00	1 448,50	1 621,00
9	961,50	1 064,50	1 191,00	1 299,50	1 455,50	1 629,00
10	966,50	1 070,00	1 196,50	1 306,00	1 463,00	1 637,00
11	971,00	1 075,00	1 202,50	1 312,00	1 470,00	1 645,00
12	976,00	1 080,50	1 208,00	1 318,50	1 477,00	1 653,00
13	980,50	1 085,50	1 214,00	1 325,00	1 484,00	1 661,00
14	985,00	1 090,50	1 220,00	1 331,00	1 491,00	1 668,50
15	990,00	1 096,00	1 225,50	1 337,50	1 498,50	1 676,50
16	994,50	1 101,00	1 231,50	1 344,00	1 505,50	1 684,50
17	999,00	1 106,50	1 237,00	1 350,00	1 512,50	1 692,50
18	1 004,00	1 111,50	1 243,00	1 356,50	1 519,50	1 700,50
19	1 008,50	1 116,50	1 249,00	1 363,00	1 526,50	1 708,50
20	1 013,50	1 122,00	1 254,50	1 369,00	1 534,00	1 716,50
21	1 018,00	1 127,00	1 260,50	1 375,50	1 541,00	1 724,50
22	1 022,50	1 132,00	1 266,50	1 382,00	1 548,00	1 732,50
23	1 027,50	1 137,50	1 272,00	1 388,00	1 555,00	1 740,00
24	1 032,00	1 142,50	1 278,00	1 394,50	1 562,00	1 748,00
25	1 036,50	1 148,00	1 283,50	1 401,00	1 569,50	1 756,00
26	1 041,50	1 153,00	1 289,50	1 407,00	1 576,50	1 764,00
27	1 046,00	1 158,00	1 295,50	1 413,50	1 583,50	1 772,00
28	1 051,00	1 163,50	1 301,00	1 420,00	1 590,50	1 780,00
29	1 055,50	1 168,50	1 307,00	1 426,00	1 597,50	1 788,00
30	1 060,00	1 174,00	1 312,50	1 432,50	1 605,00	1 796,00
31	1 065,00	1 179,00	1 318,50	1 439,00	1 612,00	1 804,00
32	1 069,50	1 184,00	1 324,50	1 445,00	1 619,00	1 811,50
33	1 074,50	1 189,50	1 330,00	1 451,50	1 626,00	1 819,50
34	1 079,00	1 194,50	1 336,00	1 458,00	1 633,00	1 827,50
35	1 083,50	1 199,50	1 342,00	1 464,00	1 640,50	1 835,50
36	1 088,50	1 205,00	1 347,50	1 470,50	1 647,50	1 843,50
37	1 093,00	1 210,00	1 353,50	1 477,00	1 654,50	1 851,50
38	1 097,50	1 215,50	1 359,00	1 483,00	1 661,50	1 859,50
39	1 102,50	1 220,50	1 365,00	1 489,50	1 668,50	1 867,50
40	1 107,00	1 225,50	1 371,00	1 496,00	1 676,00	1 875,50

Stupnica platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 1. 2023 o 10 %

Platová tarifa	Platová trieda - pracovná trieda dva					
	4	5	6	7	8	
	895,50	989,00	1 107,00	1 206,50	1 352,00	1 514,50
Započítaná prax						
1	898,00	991,50	1 110,00	1 210,00	1 355,50	1 518,50
2	900,00	994,00	1 113,00	1 213,00	1 359,00	1 522,50
3	902,50	996,50	1 115,50	1 216,00	1 362,50	1 526,00
4	904,50	999,00	1 118,50	1 219,00	1 366,00	1 530,00
5	907,00	1 001,50	1 121,00	1 222,00	1 369,00	1 533,50
6	909,00	1 004,00	1 124,00	1 225,00	1 372,50	1 537,50
7	911,50	1 006,50	1 126,50	1 228,00	1 376,00	1 541,50
8	913,50	1 009,00	1 129,50	1 231,00	1 379,50	1 545,00
9	918,00	1 014,00	1 135,00	1 237,00	1 386,00	1 552,50
10	922,50	1 019,00	1 140,50	1 243,00	1 393,00	1 560,00
11	927,00	1 024,00	1 146,00	1 249,00	1 399,50	1 568,00
12	931,50	1 029,00	1 151,50	1 255,00	1 406,50	1 575,50
13	936,00	1 034,00	1 157,00	1 261,00	1 413,00	1 583,00
14	940,50	1 038,50	1 162,50	1 267,00	1 420,00	1 590,50
15	945,00	1 043,50	1 168,00	1 273,00	1 426,50	1 598,00
16	949,50	1 048,50	1 173,50	1 279,00	1 433,50	1 605,50
17	954,00	1 053,50	1 179,00	1 285,00	1 440,00	1 613,00
18	958,50	1 058,50	1 184,50	1 291,00	1 447,00	1 621,00
19	963,00	1 063,50	1 190,50	1 297,00	1 453,50	1 628,50
20	967,50	1 068,50	1 196,00	1 303,50	1 460,50	1 636,00
21	972,00	1 073,50	1 201,50	1 309,50	1 467,00	1 643,50
22	976,50	1 078,50	1 207,00	1 315,50	1 474,00	1 651,00
23	981,00	1 083,00	1 212,50	1 321,50	1 480,50	1 658,50
24	985,50	1 088,00	1 218,00	1 327,50	1 487,50	1 666,00
25	990,00	1 093,00	1 223,50	1 333,50	1 494,00	1 674,00
26	994,50	1 098,00	1 229,00	1 339,50	1 501,00	1 681,50
27	998,50	1 103,00	1 234,50	1 345,50	1 507,50	1 689,00
28	1 003,00	1 108,00	1 240,00	1 351,50	1 514,50	1 696,50
29	1 007,50	1 113,00	1 245,50	1 357,50	1 521,00	1 704,00
30	1 012,00	1 118,00	1 251,00	1 363,50	1 528,00	1 711,50
31	1 016,50	1 123,00	1 256,50	1 369,50	1 535,00	1 719,00
32	1 021,00	1 127,50	1 262,00	1 375,50	1 541,50	1 727,00
33	1 025,50	1 132,50	1 268,00	1 381,50	1 548,50	1 734,50
34	1 030,00	1 137,50	1 273,50	1 387,50	1 555,00	1 742,00
35	1 034,50	1 142,50	1 279,00	1 394,00	1 562,00	1 749,50
36	1 039,00	1 147,50	1 284,50	1 400,00	1 568,50	1 757,00
37	1 043,50	1 152,50	1 290,00	1 406,00	1 575,50	1 764,50
38	1 048,00	1 157,50	1 295,50	1 412,00	1 582,00	1 772,00
39	1 052,50	1 162,50	1 301,00	1 418,00	1 589,00	1 780,00
40	1 057,00	1 167,50	1 306,50	1 424,00	1 595,50	1 787,50

Stupnica platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 9. 2023 o 12 %

Platová tarifa	Platová trieda - pracovná trieda dva					
	4	5	6	7	8	9
	1 003,00	1 108,00	1 240,00	1 351,50	1 514,50	1 696,50
Započítaná prax						
1	1 006,00	1 111,00	1 243,50	1 355,00	1 518,50	1 701,00
2	1 008,50	1 114,00	1 246,50	1 358,50	1 522,50	1 705,00
3	1 011,00	1 116,50	1 249,50	1 362,00	1 526,00	1 709,50
4	1 013,50	1 119,50	1 252,50	1 365,50	1 530,00	1 713,50
5	1 016,00	1 122,00	1 255,50	1 368,50	1 533,50	1 718,00
6	1 018,50	1 125,00	1 259,00	1 372,00	1 537,50	1 722,00
7	1 021,00	1 127,50	1 262,00	1 375,50	1 541,50	1 726,50
8	1 023,50	1 130,50	1 265,00	1 379,00	1 545,00	1 730,50
9	1 028,50	1 136,00	1 271,00	1 385,50	1 552,50	1 739,00
10	1 033,50	1 141,50	1 277,50	1 392,50	1 560,00	1 747,50
11	1 038,50	1 147,00	1 283,50	1 399,00	1 568,00	1 756,00
12	1 043,50	1 152,50	1 290,00	1 406,00	1 575,50	1 764,50
13	1 048,50	1 158,00	1 296,00	1 412,50	1 583,00	1 773,00
14	1 053,50	1 163,50	1 302,00	1 419,50	1 590,50	1 781,50
15	1 058,50	1 169,00	1 308,50	1 426,00	1 598,00	1 790,00
16	1 063,50	1 174,50	1 314,50	1 433,00	1 605,50	1 798,50
17	1 068,50	1 180,50	1 321,00	1 439,50	1 613,00	1 807,00
18	1 073,50	1 186,00	1 327,00	1 446,50	1 621,00	1 815,50
19	1 078,50	1 191,50	1 333,00	1 453,00	1 628,50	1 824,00
20	1 083,50	1 197,00	1 339,50	1 460,00	1 636,00	1 832,50
21	1 088,50	1 202,50	1 345,50	1 466,50	1 643,50	1 841,00
22	1 093,50	1 208,00	1 352,00	1 473,50	1 651,00	1 849,50
23	1 098,50	1 213,50	1 358,00	1 480,00	1 658,50	1 858,00
24	1 103,50	1 219,00	1 364,00	1 487,00	1 666,00	1 866,50
25	1 108,50	1 224,50	1 370,50	1 493,50	1 674,00	1 875,00
26	1 113,50	1 230,00	1 376,50	1 500,50	1 681,50	1 883,50
27	1 118,50	1 235,50	1 383,00	1 507,00	1 689,00	1 892,00
28	1 123,50	1 241,00	1 389,00	1 514,00	1 696,50	1 900,50
29	1 128,50	1 246,50	1 395,00	1 520,50	1 704,00	1 909,00
30	1 133,50	1 252,50	1 401,50	1 527,50	1 711,50	1 917,50
31	1 138,50	1 258,00	1 407,50	1 534,00	1 719,00	1 926,00
32	1 143,50	1 263,50	1 414,00	1 541,00	1 727,00	1 934,50
33	1 148,50	1 269,00	1 420,00	1 547,50	1 734,50	1 942,50
34	1 153,50	1 274,50	1 426,00	1 554,50	1 742,00	1 951,00
35	1 158,50	1 280,00	1 432,50	1 561,00	1 749,50	1 959,50
36	1 163,50	1 285,50	1 438,50	1 568,00	1 757,00	1 968,00
37	1 168,50	1 291,00	1 445,00	1 574,50	1 764,50	1 976,50
38	1 174,00	1 296,50	1 451,00	1 581,50	1 772,00	1 985,00
39	1 179,00	1 302,00	1 457,00	1 588,50	1 780,00	1 993,50
40	1 184,00	1 307,50	1 463,50	1 595,00	1 787,50	2 002,00

Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 1. 2023 (zvýšenie o 7 %)

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov										
		P l a t o v á t r i e d a										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	do 2	631,00	644,50	669,50	708,00	763,00	835,50	884,50	978,00	1 072,00	1 166,00	1 261,00
2	do 4	638,00	651,00	676,50	715,00	771,00	844,00	893,50	988,00	1 082,50	1 178,50	1 274,50
3	do 6	644,50	657,00	683,50	723,00	779,00	852,50	903,00	998,00	1 094,00	1 189,50	1 287,50
4	do 9	651,00	663,50	690,00	730,00	786,00	860,50	911,50	1 007,50	1 105,00	1 201,00	1 300,00
5	do 12	659,50	672,50	700,00	740,00	798,00	873,00	924,50	1 022,00	1 120,00	1 218,50	1 318,50
6	do 15	669,50	683,00	709,50	751,00	809,50	885,50	938,00	1 036,50	1 136,50	1 236,00	1 337,00
7	do 18	678,00	692,50	720,00	761,50	821,00	898,50	951,00	1 051,50	1 152,00	1 254,00	1 356,00
8	do 21	688,50	702,00	730,00	773,00	832,50	911,00	964,50	1 066,50	1 168,50	1 271,00	1 375,00
9	do 24	697,50	712,00	739,50	782,50	844,00	923,50	978,00	1 081,00	1 184,50	1 288,50	1 394,00
10	do 28	707,00	721,50	750,00	793,50	854,50	936,00	990,50	1 095,50	1 201,00	1 306,00	1 412,50
11	do 32	720,00	733,50	763,00	807,50	870,50	952,00	1 008,50	1 114,50	1 222,00	1 329,50	1 439,00
12	do 36	732,00	747,00	776,50	821,50	885,50	969,00	1 026,50	1 134,00	1 243,00	1 352,00	1 463,50
13	do 40	745,00	760,00	790,00	836,00	901,00	985,50	1 044,00	1 154,00	1 265,00	1 375,00	1 489,00
14	nad 40	757,50	773,50	803,50	850,50	915,50	1 003,00	1 061,00	1 173,50	1 287,00	1 399,50	1 514,00

Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 296/2022 Z. z.

Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 9. 2023 (zvýšenie o 10 %)

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov										
		P l a t o v á t r i e d a										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	do 2	694,50	709,00	736,50	779,00	839,50	919,50	973,00	1 076,00	1 179,50	1 283,00	1 387,50
2	do 4	702,00	716,50	744,50	786,50	848,50	928,50	983,00	1 087,00	1 191,00	1 296,50	1 402,00
3	do 6	709,00	723,00	752,00	795,50	857,00	938,00	993,50	1 098,00	1 203,50	1 308,50	1 416,50
4	do 9	716,50	730,00	759,00	803,00	865,00	947,00	1 003,00	1 108,50	1 215,50	1 321,50	1 430,00
5	do 12	725,50	740,00	770,00	814,00	878,00	960,50	1 017,00	1 124,50	1 232,00	1 340,50	1 450,50
6	do 15	736,50	751,50	780,50	826,50	890,50	974,50	1 032,00	1 140,50	1 250,50	1 360,00	1 471,00
7	do 18	746,00	762,00	792,00	838,00	903,50	988,50	1 046,50	1 157,00	1 267,50	1 379,50	1 492,00
8	do 21	757,50	772,50	803,00	850,50	916,00	1 002,50	1 061,00	1 173,50	1 285,50	1 398,50	1 512,50
9	do 24	767,50	783,50	813,50	861,00	928,50	1 016,00	1 076,00	1 189,50	1 303,00	1 417,50	1 533,50
10	do 28	778,00	794,00	825,00	873,00	940,00	1 030,00	1 090,00	1 205,50	1 321,50	1 437,00	1 554,00
11	do 32	792,00	807,00	839,50	888,50	958,00	1 047,50	1 109,50	1 226,00	1 344,50	1 462,50	1 583,00
12	do 36	805,50	822,00	854,50	904,00	974,50	1 066,00	1 129,50	1 247,50	1 367,50	1 487,50	1 610,00
13	do 40	819,50	836,00	869,00	920,00	991,50	1 084,50	1 148,50	1 269,50	1 391,50	1 512,50	1 638,00
14	nad 40	833,50	851,00	884,00	936,00	1 007,50	1 103,50	1 167,50	1 291,00	1 416,00	1 539,50	1 665,50

Zdroj: Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 296/2022 Z. z.

Prepočty: Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov od 1. 1. 2023 (zvýšenie o 10 %)

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov					
		P l a t o v á t r i e d a					
		6	7	8	9	10	11
1	do 2	915,50	1 066,00	1 143,00	1 223,00	1 312,50	1 416,50
2	do 4	933,00	1 088,00	1 165,50	1 250,00	1 339,50	1 444,50
3	do 6	956,50	1 115,00	1 195,50	1 277,50	1 373,00	1 481,00
4	do 9	974,50	1 137,00	1 217,50	1 301,00	1 399,50	1 508,00
5	do 12	995,50	1 162,00	1 244,50	1 333,00	1 429,00	1 541,00
6	do 15	1 017,50	1 186,50	1 269,00	1 361,00	1 460,50	1 574,50
7	do 18	1 042,50	1 217,50	1 305,50	1 395,50	1 498,00	1 616,50
8	do 21	1 076,00	1 257,00	1 345,50	1 442,00	1 549,50	1 670,00
9	do 24	1 112,50	1 297,50	1 390,00	1 489,00	1 597,50	1 724,00
10	do 28	1 146,50	1 338,50	1 434,50	1 536,00	1 649,00	1 779,00
11	do 32	1 181,50	1 377,00	1 479,00	1 582,00	1 699,50	1 834,00
12	do 36	1 215,00	1 418,50	1 519,00	1 629,00	1 747,50	1 885,50
13	do 40	1 239,00	1 447,50	1 549,50	1 660,50	1 782,00	1 923,50
14	nad 40	1 245,00	1 454,00	1 556,50	1 669,00	1 791,50	1 933,50

Zdroj: príloha č. 3 k nariadeniu vlády č. 296/2022 Z. z.

Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov od 1. 9. 2023 (zvýšenie o 12 %)

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov					
		P l a t o v á t r i e d a					
		6	7	8	9	10	11
1	do 2	1 025,50	1 194,00	1 280,50	1 370,00	1 470,00	1 586,50
2	do 4	1 045,00	1 219,00	1 305,50	1 400,00	1 500,50	1 618,00
3	do 6	1 071,50	1 249,00	1 339,00	1 431,00	1 538,00	1 659,00
4	do 9	1 091,50	1 273,50	1 364,00	1 457,50	1 567,50	1 689,00
5	do 12	1 115,00	1 301,50	1 394,00	1 493,00	1 600,50	1 726,00
6	do 15	1 140,00	1 329,00	1 421,50	1 524,50	1 636,00	1 763,50
7	do 18	1 168,50	1 364,00	1 462,50	1 563,00	1 678,00	1 810,50
8	do 21	1 205,50	1 408,00	1 507,00	1 615,50	1 735,50	1 870,50
9	do 24	1 246,00	1 453,50	1 557,00	1 668,00	1 789,50	1 931,00
10	do 28	1 284,50	1 499,50	1 607,00	1 720,50	1 847,00	1 992,50
11	do 32	1 323,50	1 542,50	1 656,50	1 772,00	1 903,00	2 054,50
12	do 36	1 361,00	1 589,00	1 701,50	1 824,50	1 957,50	2 112,00
13	do 40	1 388,00	1 621,50	1 735,50	1 860,00	1 996,00	2 154,50
14	nad 40	1 394,50	1 628,50	1 743,50	1 869,50	2 006,50	2 166,00

Zdroj: príloha č. 3 k nariadeniu vlády č. 296/2022 Z. z.

Prepočty: Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

Vzdelávanie žiakov z Ukrajiny v školách SR

ABSTRACT:

MATULČÍKOVÁ M., 2022: Die Bildung der Schüler aus der Ukraine in den slowakischen Schulen

Der Beitrag analysiert der Bildungsproblematik der Kinder, Schüler, und Studenten aus der Ukraine.

Das Thema bringt die wichtigsten Informationen über die Kinderzeit dieser Kinder und Jugendlichen näher, analysiert soziale, psychische Bedürfnisse der Kinder – die Flüchtlinge und beschreibt die wichtigsten Inklusionsprozesse in Bildungssystem der Slowakei.

Schlüsselwörter:

Bildung der Kinder, Schüler, und Studenten – die Flüchtlinge, spezifischen Bildungsbedürfnisse, kulturelle Spezifika der Ukraine, Bildungssystem in der Ukraine, Integration der Kinder, Schüler, und Studenten in die Bildungssystem der Slowakei.

Téma, ktorú avizuje názov článku, je emocionálne silná práve preto, že je ťažké predstaviť si život detí, ktorý sa v okamihu zmení z istoty na neistotu. Je ťažké prijať predstavu života detí, ktoré stratia strechu nad hlavou, okruh blízkych a známych ľudí, s ktorými sa denne stretávali, svoju školu a zažitú predstavu o budúcnosti. Deti, ktoré sa dostávajú do nového prostredia s nepoznanými zvykmi, nie celkom zrozumiteľným jazykom a nezriedka aj odmietaním. K ťažkostiam týchto detí treba prirátat' aj skutočnosť, že citlivo vnímajú starosti a obavy rodičov, prevažne matiek, a sú konfrontované s obmedzením finančných prostriedkov a problémami zabezpečenia základov živobytia. Táto téma je aj pedagogicky náročná, či už vychádza z právnych základov, ktoré zásadne určujú (mali by určovať) procesy reálneho zabezpečovania práva na vzdelanie v spriatelenej, ale predsa cudzej krajine. Právo na vzdelanie je súčasťou Dohovoru o právach dieťaťa, tento dokument je právne záväzný a účinný aj pre SR a v praktickej rovine znamená povinnosť štátu (školy) vzdelanie pre tieto deti zabezpečiť. Vstupujú do toho aj otázky zabezpečenia zdravia a štandardnej kvality vzdelávania detí a žiakov v SR.

Celkom osobitný význam majú čisto pedagogické otázky – ako zabezpečiť adaptáciu detí, žiakov a študentov a následne tiež, ako riešiť nadväznosti slovenského vzdelávacieho systému na ukrajinský. K tomu patrí aj úvaha, ako zohľadniť skutočnosť, že časť študentov alebo ich rodičov sa určite chce vrátiť do

vlasti a pokračovať vo vzdelávaní v domovine. Ale pravdepodobne bude aj časť rodín s deťmi a mladistvými, ktorí alebo budú chcieť zostať v SR, alebo plánujú pokračovať v migrácii smerom na západ Európy.

V tomto článku sa pokúsime analyzovať najdôležitejšie, hlavne pedagogické aspekty prijatia a začlenenia ukrajinských detí a žiakov do našich škôl.

Právne aspekty prijatia a zápisu detí a žiakov z Ukrajiny do škôl v SR

Okrem spomínaného Dohovoru o právach dieťaťa sa prijatia ukrajinských detí a žiakov dotýkajú pôvodné zákony SR,

aspektov jeho integrity. Preto sú otázky a postupy sociálneho zabezpečenia detí, žiakov a študentov spracované aj na stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Konkrétne uvedieme prehľad možného čerpania finančných prostriedkov z projektu Podpora začlenenia detí, žiakov a študentov z Ukrajiny v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine, financovaný z UŠIF. Tie by mali byť poskytované mesačne, na základe žiadosti zriaďovateľa a dokumentujúcich výkazov.

a/ 182 € na dieťa MŠ

b/ 218 € pre žiakov ZŠ

c/ 218 € pre žiakov 1. – 4. ročníka osem-

predovšetkým zákon o výchove a vzdelávaní 245/2008 (v časti o vzdelávaní cudzincov, § 146) a zákony, ktoré vymedzujú štátnu správu v školstve a školskú samosprávu, ako aj financovanie materských, základných a stredných škôl (zákon 596/2003 a 597/2003). K dispozícii máme aj podrobnejšie dokumenty k predmetnej problematike, tie sú publikované na stránke nášho ministerstva školstva a na stránke Štátneho pedagogického ústavu (súčas NIVaM-u). Praktické údaje o finančnej podpore uvádza napr. predpis č. 22984. 22984.pdf (minedu.sk).

Je možné predpokladať, že SR uzavrela medzištátnu dohodu s Ukrajinou, ktorá právne vymedzuje spoluprácu v tejto oblasti, takýto dokument nie je bežne dostupný. Štát okrem povinnosti zabezpečiť naplnenie práva na vzdelanie zodpovedá za ochranu detí pred telesným alebo duševným násilím, zodpovedá za zdravý vývin detí v aspekte telesného, psychického, mravného a ostatných

ročných gymnázií,

d/ 177 € pre žiakov gymnázií a ročníkov 5- až 8-osemročných gymnázií

e/ 227 € pre žiakov konzervatórií

f/ 232 € pre žiakov stredných odborných škôl

g/ 346 € pre žiakov odborných učilíšť a praktických škôl

Je otázkou, či tieto finančné prostriedky školy považujú za dostačujúce, keďže aj oficiálna správa Štátnej školskej inšpekcie uvádza, že na základe výpovedí riaditeľov škôl je finančná stránka zabezpečenia vzdelávania ukrajinských žiakov mimoriadne náročná. sprava_2022.pdf (ssi.sk) s.208

Aktuálne analytické zdroje (A. Ostergátová, M. Rehúš, 2022 s. 1 – 8) upozorňujú na vážny problém a tým je nezačlenenie detí a žiakov z Ukrajiny do školského vzdelávania v SR. V navrhovaných opatreniach je dôležitá požiadavka opierajúca sa o európsku legislatívu.

Prečo to tak je? Bolo by príliš jednoduché označiť za príčinu týchto problémov nezaujímavosť alebo nedostatok informačných materiálov v ukrajinskom jazyku. Situáciu pravdepodobne komplikuje skutočnosť, že aj **pôvodné školy z Ukrajiny poskytujú online vzdelávanie svojim žiakom** a na mnohých miestach si komunity organizujú tzv. **sobotné školy**, v ktorých sa „doháňa“ týždenné učivo, ktoré absolvovali ostatní žiaci na Ukrajine (Jevhen Perebyjnis, ukrajinský veľvyslanec v ČR). Politickí predstavitelia Ukrajiny vyslovujú nádej, že ich deti, študenti a žiaci sa čo najskôr vrátia na Ukrajinu, a preto je pre nich dôležité, aby žiaci, ktorých rodičia požiadali o útočisko v SR, nestratili kontakt s domácim vzdelávacím systémom. Iná situácia je s rodičmi, ktorí plánujú svoju budúcnosť v SR, tam má potom zmysel intenzívne pracovať na rozvoji čitateľskej gramotnosti v slovenčine, keďže je predpokladom ďalšieho úspešného štúdia.

Odkiaľ prichádzajú deti, žiaci a študenti z Ukrajiny?

V tejto otázke nás budú primárne zaujímať kultúrne aspekty zázemia detí, žiakov a študentov. Zamyslíme sa nad **obrazom detstva a dospievania** vrátane dostupných kultúrnych vzorcov, ktoré si z tohto obrazu detstva prinášajú na Slovensko. To, čo je pre každé dieťa primárne, je rodina. Podľa ukrajinológa a muzikológa Petra Ch. Kalinu (2022, s. 11 – 12) Ukrajina zaujíma prvú priečku v Európe nielen v rozlohe územia, ale aj v počte rozvodov. „Zatiaľ čo v roku 2019 bol index rozvedených manželstiev na Ukrajine 3,6, v Českej republike (8. pozícia v Európe) bolo toto číslo 2,3, v iných krajinách, napríklad na Malte alebo v Írsku, nachádzame hodnotu 07.“ Ak sa zamýšľame nad príčinami tohto stavu, citovaný autor ich vidí v náboženských a spoločenských zvyklostiach, ktoré nepovažujú spolužitie (spoločná domácnosť) nezosobášených za prijateľné. Preto do manželstiev často vstupovali príliš mladí a nezrelí ľudia, a to s prvým sexuálnym partnerom. S tým pravdepodobne súvisí ďalšia

zvykosť a tou je, že matky svojim deťom nechávajú písať priezvisko manžela, vo vlastnom priezvisku si nechávajú pôvodné (dievčenské) meno. Po rozvoze a po uzatvorení nového manželstva deťom zapisujú meno otcima.

S týmito zvykmi súvisí aj ďalšia zvláštnosť, ktorá na prvý pohľad vyzerá ako príliš silná väzba na starých rodičov. Opäť sa oprieme o údaje P. Ch. Kalinu a uvedieme, že po rozpade ZSSR Ukrajina zachvátila ekonomická migrácia – a to v oboch smeroch, na západ aj na východ. Presídlenci do Ruska mali pomerne jednoduchšiu situáciu, presťahovali sa na miesto s vyššou životnou úrovňou a bez jazykovej bariéry. Za prácou na Západ odchádzali často rodičovské páry a doma nechávali deti na výchovu starým rodičom. „Mnohé malé deti na Ukrajine vychováva babička a deduško a so svojimi rodičmi sa stretávajú väčšinou raz alebo dvakrát ročne.“ (tamže, s. 12). Vytvoril sa tak spoločenský konsenzus, že rodičia v zahraničí potom neskôr budú vychovávať svoje vnúčatá, aby sa ich deti mohli plne venovať kariére. Táto zvláštnosť riešenia aktuálnych problémov zaujíma ukrajinských sociológov, pretože tieto nové stereotypy sa dostávajú do rozporu s tradičným chápaním rodiny.

Pedagogicky sú nám tieto poznatky užitočné z hľadiska orientácie v rodinných vzťahoch, dôvodoch rôznych priezvisk a v pochopení, prečo majú ukrajinské deti silné väzby k starým rodičom.

Jazykové zázemie ukrajinských detí, žiakov a študentov

Pohľad na aktuálne učebnice, ktoré sú bezplatne prístupné žiakom, rodičom, ale aj záujemcom zo SR, poskytuje obraz toho, akú veľkú pozornosť venujú v školstve Ukrajiny vyučovaniu ukrajinského jazyka, ale aj ďalších jazykov (vrátane ruštiny, angličtiny, čínštiny či šlabikár turečtiny). Je pochopiteľné, že po roku 2014 sa zintenzívnili kultúrne a politické snahy, zamerané na podporu ukrajinskej reči, jazyka a literatúry a existuje silná podpora v poskytovaní tohto typu vzdelania aj vo vyšších formách štúdia, paralelne s odborným

vzdelávaním (skúsenosť študenta psychológie z Ukrajiny).

Na druhej strane nás môže zaskočiť, že v bežnej komunikácii u nás ukrajinské deti používajú ruský jazyk. Mimovoľne sa natíska otázka. Akého tlmočníka objednať, aký prekladací server aktívovať, akú jazykovú a kultúrnu podporu poskytnúť deťom, žiakom a študentom? Možno ich zameniť? Odborník ukrajinológ hovorí, že ukrajina a ruština sú spriaznené jazyky, nie však bez zvyšku zrozumiteľné. Hovorí o spoločnej slovnej zásobe, ktorá predstavuje asi 30 – 40 % slovnej zásoby. Hlavne pre mladších žiakov platí, že žiaci oboj jazykom rozumejú, aktívne ovládanie druhej reči (P. Ch. Kalina 2022, s. 11) môže byť pre nich však problematické. V školskej praxi to znamená, že dieťa bude rozumieť tlmočníkovi, ale nebude schopné podať mu informácie (napr. o svojich pocitoch, potrebách) v jazyku, ktorým hovorí tlmočník a ktorý nie je jeho materinským.

Jazykové rozvrstvenie obyvateľstva je dané historicky. Počas existencie ZSSR prebiehala rusifikácia Ukrajiny, ktorá mala logický základ v tom, že priemyselne vyspelé regióny, satureované technickou inteligenciou z Ruska, na svojich územiach používali ruský jazyk. Naopak, humanisticky založená inteligencia zo západu Ukrajiny pestovala ukrajčinu ako kultúrny jazyk. To je aj trend rozvoja na najbližšie roky. Na území Ukrajiny sa hovorí ešte aj ďalšími jazykmi, na západe krajiny žijú málopočetné maďarské, rumunské, rómske a rusínske menšiny. Veľmi zaujímavou skutočnosťou je, že sa v strede Ukrajiny utvorili jazykové regióny, v ktorých sa požíva zmiešanina oboch jazykov, nekodifikovaný jazyk „suržik“ (tamže).

Podmienky a faktory úspešného začlenenia detí, žiakov a študentov do školského vzdelávania v SR

Správne začlenenie a vzdelávanie detí, žiakov a študentov z akejkoľvek krajiny v prvom rade predpokladá naplnenie špecifických potrieb odídenov. Holistický model takýchto potrieb uvádza dokument OECD, s. 24 – 26 (a3251a00-en.pdf (oecd-ilibrary.org)). Ide o potreby, ktoré sa priamo dotýkajú procesov integrácie do školského života a vzdelávacích procesov.

1/ **Potreba naučiť sa jazyk hostiteľskej krajiny a rozvíjať vlastný materinský jazyk.** Zostávať v kontakte s vlastným materinským jazykom znamená čerpať zo zdrojov rodinnej podpory, rozvíjať vlastnú identitu, čo oboje prispieva k stabilite psychického a sociálneho zdravia. Osvojenie jazyka hostiteľskej krajiny umožňuje ďalšie štúdium a následne pracovnú mobilitu.

2/ **Potreba nadviazať na prerušené školské vzdelávanie** je zvlášť kompli-

kovaná v prípadoch veľkých kultúrnych odlišností a odlišností v školskom systéme. Deti, žiaci a študenti často potrebujú pomoc, či už v podobe tútorstva (dospelý, vrstovník), alebo doučovania, či poradenských služieb. Úsilie pedagogických a odborných zamestnancov by malo byť zamerané na podporu študijnej úspešnosti každého žiaka, odídenca.

3/ Potreba prispôbiť sa novému vzdelávaciemu systému. Vzhľadom na to, že sa vzdelávacie systémy v jednotlivých štátoch líšia, dokument OECD upozorňuje na potrebu vysvetliť žiakom a študentom systém fungovania školského systému hostiteľskej krajiny. Asi najvýraznejším rozdielom medzi školským systémom v Ukrajine a v SR je 12-bodová hodnotiacia stupnica. Rozdielne je chápanie strednej školy (ukrajinskí žiaci môžu postúpiť na vysokú školu o dva roky skôr ako naši žiaci stredných škôl).

4/ Potreba komunikovať s ostatnými. Táto potreba vyplýva zo špecifik situácie odídenca. Človek, ktorý sa ocitne v novom, neznámom prostredí, potrebuje porozumieť ľuďom okolo seba. Potrebuje sa naučiť kooperovať so všetkými jeho zložkami (inštitúcie, skupiny ľudí). Na to je potrebná komunikácia a na tieto účely sa utvárajú adaptačné centrá pre rodiny utečencov a je dôležité poskytnúť nielen pomoc v orientácii v novom sociálnom priestore, ale aj v zmysluplnej inerakcii. Táto potreba sa najlepšie naplňuje v interakcii s vrstovníkmi.

5/ Potreba nadväzovať kontakty a zažiť pocity spolupatričnosti. Pre sociálnu situáciu odídenca je príznačná izolácia od pôvodného spoločenstva a strata zdrojov podpory a rozvoja. Kultúrne odlišnosti (náboženstvo, strava, spomínaný jazyk) sú bariéry, ktoré sťažujú sociálnu integráciu, a preto je s nimi potrebné pedagogicky pracovať.

6/ Potreba utvárať si silnú osobnú identitu. Zdrojom osobnej identity je vlastná rodina a kultúra. Ak sa dieťa, mladistvý ocitne v kultúre hostiteľskej krajiny, dostáva sa do dilemy: prebrať či zotrvať vo vlastnej kultúre. Sú to ťažké otázky a rozhodnutia, ktoré patria do jedinečnej životnej cesty každého človeka. Aj v tomto je nevyhnutná potrebná blízkosť a spolupráca ľudí z okolia odídenca. Dokument OECD odporúča kombináciu oboch kultúr.

7/ Potreba cítiť sa v bezpečí je zvlášť aktuálna v prípadoch, ak deti zažili vojnové útoky, útek, prípadne vojnové straty v rodine. Preto sa javí ako zvlášť naliehavá potreba starať sa o psychické zdravie detí a osobitne citlivo vnímať riziká vzniku ubližovania či šikanovania zo strany spolužiakov/spolužiačok.

8/ Potreba vyrovnáť sa s odlúčením, so stratou alebo s traumou. Deti a mladiství, ktorí sú na úteku pred vojnovým konfliktom, sú vystavené traumatickým

zážitkom pred útekem a niektorí aj počas úteku. Traumu spôsobuje strata bydliska, finančného zabezpečenia, straty rodinných príslušníkov, aktuálne nepriaznivá perspektíva budúcnosti. Ako ukazujú skúsenosti našich pracovníkov psychologických služieb, napĺňanie týchto potrieb je veľmi potrebné a žiadané. Je pozitívne, že v našich školách pracujú inkluzívne tímy a tento druh pomoci môžu takéto deti a mladiství dostať.

Adaptačný a integračný proces

Celkový proces začlenenia detí a mladistvých by sa mal začať zaradením do tzv. **adaptačných skupín**. Môžu sa tvoriť pri školách všetkých typov, školských internátoch a školských zariadeniach. Ich základným cieľom je napomôcť, aby si deti, mladiství, ktorí požiadali o útočisko, zvykli v novom prostredí, pomôcť s traumami, navodzovať psychickú pohodu a umožniť nadviazanie kamarátskych a priateľských vzťahov s vrstovníkmi. Ťažisko aktivít adaptačných centier spočíva vo voľnočasových aktivitách, úplne bez tlaku školského vzdelávania. Do spolupráce na aktivitách pre skupiny detí odídencom sa môžu zapájať aj mimovládne organizácie, kultúrne inštitúcie a dobrovoľnícke centrá.

Vstup detí, odídencom do novej a cudzej školy je mimoriadne záťažový pre obidve

strany a môže vyústiť do konfliktných situácií, ktoré adaptačný proces v škole ešte sťažujú. Preto odborníci odporúčajú dôkladnú prípravu – nielen nového žiaka, ale aj triedy, do ktorej nový spolužiak pribudne. Všeobecne platí, že by sme mali o novom žiakovi, študentovi získať čo najviac relevantných informácií. Predovšetkým jeho **meno a správnu výslovnosť tohto mena**. Osobné meno je spojené s identitou, a preto sa neodporúča poslovenčovať ho či z nedôslednosti jeho vyslovovanie komoliť. Škola potrebuje tiež poznať komunikačný jazyk v rodine, nechať si opísať priebeh vzdelávania a aj okolnosti, ktoré viedli k odchodu z domova daného dieťaťa, mladistvého. Pedagogicky dôležité je poznať očakávania (plány), obavy, prípadne želanú pomoc, ktorú by žiak privítal (tam sa môžu naše a žiakove predstavy zásadne rozchádzať). Potrebujeme tiež poznať **záujmy a silné stránky osobnosti**, tieto poznatky sa zídu v situáciách konfliktov, apatie a pod. Odborníci odporúčajú, aby žiak dostal tútora z radu učiteľov a sprievodcu z radov žiakov, ktorého by si vybral. Ako užitočné drobnosti sa uvádzajú: prehliadka školy v čase, keď sa vyučovanie skončilo, fotografie učiteľov a obrázky predmetov, ktoré vyučujú. Je dôležité vhodnou formou informovať všetkých učiteľov, ktorí v danej triede vyučujú (okrem

Obr. Porovnanie klasifikačných stupníc: <https://www.minedu.sk/data/att/22496.pdf>, s. 4

HODNOTIACA STUPNICA			Slovensko
KLASIFIKAČNÁ STUPNICA			
4-bodová	*+/-*	12-bodová	
5 (Відмінно / vidminno)	5+	12 дванадцять / dvanadcať	1
	5	11 – одинадцять / odynadcať	
	5-	10 – десять / desjať	
4 (Добре / dobre)	4+	9 – дев'ять / devjať	2
	4	8 – вісім / visim	
	4-	7 – сім / sim	
3 (Задовільно / zadoவில்no)	3+	6 – шість / šist'	3
	3	5 – п'ять / pjať	
	3-	4 – чотири / čotyry	
2 (Незадовільно / nezadoவில்no)	2+	3 – три / try	5
	2	2 – два / dva	
	2-	1 – один / odyn	
Залік / zalik (зараховано / zarachovano)			absolvovaľ/a

iného aj o odlišnom spôsobe hodnotenia, ktorý sa používa na Ukrajine). Obrázok porovnania hodnotenia na Ukrajine a v SR.

<https://www.minedu.sk/data/att/22496.pdf>

Osobitne treba riešiť vzdelávanie v slovenskom jazyku a prípadné doučovanie. Našťastie je k dispozícii pomerne rozsiahla odborná informačná podpora na stránke ŠPŽ (NIVaM). Odborné zdroje odporúčajú, aby boli do procesov integrácie zapájané celé školské triedy a na príchod žiakov – odídencom triedny učiteľ žiakov pripravil na triednických hodinách.

Aké podobné a rozdielne sú školské systémy Ukrajiny a Slovenskej republiky?

Čo sa týka kompatibility školských systémov, situácia je zložitá. Rozdielne sú koncipované stupne školy, odlišné sú aj preklady názvov škôl. Ukrajinská škola má dva cykly primárneho vzdelávania (1. – 2. ročník a 3. – 4. ročník). Potom nasleduje 5. – 9. ročník, ekvivalent nášho druhého stupňa základnej školy. V ukrajinskom školstve sa takto nadobudnuté vzdelanie označuje ako základné všeobecné stredné vzdelanie a vysvedčenie o ňom získavajú žiaci po úspešnom absolvovaní záverečnej skúšky (K. Burešová, 2022, s. 17). Po absolvovaní tejto školy môžu žiaci postúpiť do školy (10. – 11., 12. r.) a získať úplné stredné všeobecné vzdelanie. Dĺžka trvania tohto štúdia bola dva roky a v zmysle školskej reformy je v súčasnosti naplánovaná na 3 roky. Po jej ukončení môžu žiaci nastúpiť na vysokú školu.

Po 9. ročníku môžu žiaci nastúpiť aj na odborné školy s dĺžkou štúdia 2 až 4 roky. Štúdium sa končí kvalifikačnou skúškou. Je to vlastne ekvivalent našich stredných odborných škôl. Približný ekvivalent nášho gymnázia, v zmysle prípravy na vysokoškolské štúdium, je predvysokoškolské odborné vzdelávanie. Je pre nás zaujímavé, že študenti môžu na vysokú školu nastúpiť vo veku 16-17 rokov (tamže, s. 18).

Kvôli úplnosti treba dodať, že pri zaraďovaní žiakov do školských stupňov a ročníkov sa neodporúča zaradenie žiaka do nižších ročníkov, ako sú dva ročníky. Podobne sa odporúča vyhýbať sa prepadávaní a študijnému neúspechu pomocou vzdelávacích opatrení. Tieto odporúčania majú pôvod v európskych dokumentoch, ktoré sa zaoberajú inklúziou.

Pri charakteristike vzdelávacieho systému Ukrajiny treba uviesť, že na Ukrajine prebieha od roku 2018 školská reforma, súčasný reformný ročník je 5. ročník. Podobne ako v krajinách EÚ je deklarované kompetenčné zameranie vzdelávania, kladie sa dôraz nielen na základ-

né gramotnosti, ale aj na rozvoj kritického myslenia a hodnotový základ vzdelávania dopĺňa inklúzia. Ukrajinská reforma je tiež kurikulárna, vo všetkých reformných ročníkoch našli uplatnenie integrované učebné predmety (napr. poznávam svet, poznávam prírodu).

Záver

V slovenskom školstve máme viacročnú skúsenosť so vzdelávaním cudzincov, doteraz išlo primárne o jednotlivcov alebo celkom malé skupinky detí, žiakov a študentov z Vietnamu a Číny. Integrácia do vzdelávacieho systému takýchto detí a žiakov bola náročná predovšetkým z hľadiska veľkej jazykovej odlišnosti. Pre tieto sociálno-integračné procesy bolo príznačné aj to, že rodičia a ich deti počítali s tým, že v našej krajine zostanú žiť dlhšie, chceli sa zapojiť do vzdelávania a vďaka mentalite aj kultúrna integrácia prebiehala bez výraznejších problémov. Pri prijímaní a začleňovaní detí, žiakov a študentov z Ukrajiny je náročnejšia sociálno-psychologická a emocionálna stránka integračných procesov, práve pre vojnové okolnosti ich odídenia z vlasti. Rovnako nie je jasné, ako sa vyvinie ich situácia, či je potrebné zo všetkých síl sa usilovať o ich integráciu do slovenského školského vzdelávania alebo je užitočnejšie podporovať účasť na vzdelávaní, ktoré je organizované z vlasti a prostredníctvom technológií. V prípade, že by mali absolvovať riadne vzdelávanie v slovenskej škole, doučovanie a ešte aj online vzdelávanie z Ukrajiny, navyše s tzv. sobotnými školami, dostalo by sa to do rozporu so základnými potrebami a právami detí a mladistvých (právo na voľný čas). Máme iba orientačné informácie, podľa ktorých sa online vzdeláva 60 % detí, odídencom z Ukrajiny. Nedostatok informácií a potreba flexibility v rozhodovaní budú zrejme naďalej sprevádzať vzdelávanie detí a mladistvých z Ukrajiny.

Žiakov a študentov bude potrebovať aj Ukrajina a možno sa iba prikloniť k názoru N. Zajcevej, že zbúrané školy môžeme postaviť, ale potrebujeme do nových škôl aj deti a žiakov. Treba vysloviť nádej a presvedčenie, že sa všetky deti, žiaci a študenti z Ukrajiny dostanú na ten typ školy a na tom mieste, kde si to želajú.

doc. PhDr. Mária Matulčíková, CSc.,
Katedra pedagogiky a andragogiky
Filozofická fakulta UK Bratislava
Foto: Samphotostock

Zdroje

Burešová, K. (2022) *Současný stav a výzvy ukrajinského vzdelávacieho systému*. In: *Vzdělávání dětí z Ukrajiny*. IN: *Vzdělávání dětí a žáků z Ukrajiny*. Vychází jako příloha Učitelského měsíčníku 6/2022 Řízení školy.

Dohodovacie konanie – Ukrajina – aktualizované 19. 8. 2022. Dostupné on-line: Dohodovacie konanie_Ukrajina aktualizované 19. 8. 2022 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (minedu.sk)

Najčastejšie otázky a odpovede v súvislosti so situáciou na Ukrajine z pohľadu školstva Regionálne školstvo. Dostupné on-line:22984.pdf

European Commission/EACEA/Eurydice. 2019. *Integrating Students from Migrant Back-grounds into Schools in Europe: National Policies and Measures*. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupné on-line: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/39c05fd6-2446-11e9-8d04-01aa75ed71a1/languageen>

Kalina, P., Ch. (2022) *K některým kulturním specifikům Ukrajiny*. IN: *Vzdělávání dětí a žáků z Ukrajiny*. Vychází jako příloha Učitelského měsíčníku 6/2022 Řízení školy

OECD REFUGEE EDUCATION: INTEGRATION MODELS AND PRACTICES IN OECD COUNTRIES OECD Education Working Paper No. 203 By Lucie Cerna (OECD). 19.5. 2019. Dostupné on-line [a3251a00-en.pdf](https://www.oecd-ilibrary.org/) (oecd-ilibrary.org)

Ostergátová, A., Rehúš, M. *Začleňovanie detí z Ukrajiny do vzdelávania. Hlavné problémy a odporúčania*. Dostupné on-line [Vzdelavanie-deti-z-Ukrajiny-hlavne-zistenia-a-odporucania CVA.pdf](https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/) (vzdelavacieanalyzy.sk)

Štátna školská inšpekcia. *Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2021/2022*. Dostupné on-line: [sprava_2022.pdf](https://www.ssi.sk/) (ssi.sk)

Zajceva, N. *Nová ukrajinská škola v skratke Нова Українська школа*. Dostupné on-line:

ABSTRAKT:

MATULČIKOVÁ M., 2022: Vzdelávanie žiakov z Ukrajiny v školách SR

Príspevok analyzuje problematiku vzdelávania detí, žiakov a študentov z Ukrajiny. Podáva najdôležitejšie údaje o obraze detstva týchto detí a mladistvých. Analyzuje sociálne, psychické a pedagogické potreby detí – odídencom a približuje najdôležitejšie otázky začlenenia do súčasného vzdelávacieho systému v SR.

Kľúčové slová:

Vzdelávanie detí, žiakov a študentov – odídencom, špecifické vzdelávacie potreby, kultúrne špecifiká Ukrajiny, vzdelávací systém v Ukrajine, zaraďovanie detí, žiakov a študentov do vzdelávacieho systému SR.

Recenzovali: I. Kováčová,
R. Kubovčíková

Pobyt SIP MEDICAL WELLNESS v kúpeľnom hoteli Veľká Fatra

v zlatých kúpeľoch TURČIANSKE TEPLICE

ponuka platí od 25. januára do 30. apríla 2023

Cena 320 €/ 5 dní / 4 noci / 1 osoba

40 % zľava pre ŠKOLSTVO (čo je úspora 224 € /na 4 noci / 1 osoba)

Veľkonočný pobyt 380 € / 8 procedúr)

Dospelý sám na izbe: + 25 € / izba / noc

Služby v cene pobytu:

Ubytovanie v hoteli Veľká Fatra ****

Stravovanie: plná penzia formou bufetov

12 liečebných procedúr:

2x termoterapia, 1x oxygenoterapia,

2x smaragdový kúpeľ, 2x klasická masáž 30 min.,

1x vaňový kúpeľ, 1x whirlpool, 1x bahenný kúpeľ,

2x3-hodinový vstup do Spa&Aquaparku

DENNE voľný vstup do bazéna Olympic a fitness

Deti 4 – 10 r. 36 € prístelka, 46 € pevné lôžko

Deti 11 – 15 r. 48 € prístelka, 58 € pevné lôžko

Deti majú denne 3-hod. vstup do Spa&Aquaparku

Parkovné 4 € / vozidlo / deň

REZERVÁCIE a bližšie informácie k pobytom:

Ing. Jela Hložková, mobil: 0918/162 515, mail: spolocnossip@gmail.com

Aktuality zväzu

Ročník XXXI. ~ Číslo III – IV
December 2022

Vydáva

**Odborový zväz pracovníkov
školstva a vedy na Slovensku**

Redakčná rada:

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.

– predseda redakčnej rady

Ing. Peter Danko

RNDr. Ingrid Gamčíková

Mgr. Renáta Kubovčíková

Mgr. Juraj Stodolovský

Redakcia:

Bajkalská 29/A, 821 01 Bratislava

telefón: +421 918 901762

www.ozskolstva.sk

Grafické spracovanie,
korektúra textov, tlač:
MUSICA LITURGICA, s. r. o.,
Bratislava

Distribúované pre členov
Odborového zväzu pracovníkov
školstva a vedy na Slovensku

Náklad: 50 ks

Príspevky posielajte e-mailom
na: haban@ozpsav.sk

Zmenu adresy doručenia časopisu
Aktuality zväzu napíšte prosím
na mail virgovicova@ozskolstva.sk

ISSN 1338 – 7960

AZ

vás srdečne pozývajú na
16. ročník lyžiarskych pretekov

O POHÁR PREDSEDU

Odborového zväzu pracovníkov
školstva a vedy na Slovensku

v OBROVSKOM SLALOME a SNOUBORDE

DOLINKY – ŽIAR
10. – 11. február 2023

- Termín:** 10. – 11. február 2023
- Miesto:** DOLINKY – ŽIAR
- Prihlášky:** do 3. februára 2023 (piatok)
- Vložné:** 40,00 € za pretekára, hradí vysielajúca organizácia na účet zväzu, prípadne účastník v hotovosti pri prezencii (zahŕňa 20,00 € štartovné a organizačné výdavky, 20,00 € čiastočný príspevok na ubytovanie)
- Vleky:** 10,00 € hradí si pretekár priamo v stredisku
3,00 € vratná záloha za skipas

**OBROVSKÝ SLALOM
a SNOUBORD**

Občerstvenie, trať, ubytovanie, stravu a program zabezpečuje usporiadateľ.

Zdravotnú službu zabezpečuje Horská záchranná služba Západné Tatry.

Adresa: RADA ZO OZ PŠaV, ZŠ BB, TN, ZA
so sídlom ČSA 25, 975 57 Banská Bystrica

Mail: odborybystrica@ozskolstva.sk, alebo matusek@ozskolstva.sk

Prihlášku a propozície nájdete na webstránke zväzu www.ozskolstva.sk

Tešíme sa na vašu účasť!

Spoznajte Slovenský raj, spoznajte Slovensko...

Rekreačné zariadenie Čingov vás pozýva na prežitie nezabudnuteľných zimných zážitkov v krásnej prírode Národného parku Slovenský raj.

Slovenský raj má v porovnaní s Vysokými Tatrami jednu výhodu. Je totiž sprístupnený celoročne až na jednu výnimku – ferratu Kyseľ. A tak si môžete vychutnať nádherné prírodné ľadové kráľovstvo. Vodopády sa menia na ľadopády, prvá stopa v čerstvo napadanom snehu môže byť práve vaša a samozrejme, nemusíte ostať len pri pešej turistike.

Najčastejšie navštevované zimné lyžiarske strediská v okolí sú:

- Levočská dolina 22 km (www.levocskadolina.sk)
- Hnilčík Mraznica 21 km (www.scm.sk)
- SKI Poráč Brodok 23 km
- SKI Mlynky – Gugel 32km

Ak máte radi bežky, určite vás potešia trate v rámci Bežkárskeho areálu Grajnár v okolí rovnomenného horského priechodu. Spolu je tu vyznačených a upravovaných 6 bežkárskeho okruhov s dĺžkou od 3 do 13 kilometrov. Celková dĺžka je 44 kilometrov.

Bližšie informácie a rezervácie na ubytovanie v našom odborárskom rekreačnom zariadení Čingov môžete smerovať na e-mailový kontakt: rz.cingov@atlas.sk alebo na telefónne číslo: 0918 901 773

Tešíme sa na vás.

www.chatacingov.eu

